

Γ, γ, γάμμα, άκλιτο, το τρίτο γράμμα του ελλ. αλφαβ.· ως αριθμητικό $\gamma' = \text{τρεις, τρίτος}$ · αλλά, $\gamma = 3.000$. **I.** Το γ είναι το μεσαίο ουρανικό άφωνο γράμμα, μεταξύ του ψιλόπνοου κ και του δασύπνοου χ . Πριν από τα ουρανικά γ, κ, χ και πριν από το διπλό ξ προφέρεται ως ν ένρινο, όπως στα *ἄγγος, ἄγκος, ἄγχι, ἄγξω*· μπροστά από τα ίδια αυτά γράμματα το $\acute{\epsilon}\nu$ - ως συνθετικό γίνεται $\acute{\epsilon}\gamma$ -. **II.** μετατροπές του γ κ.λπ., **1.** το γ μερικές φορές προτάσσεται, π.χ. *αἶα γαῖα*, *lac γλάγος, γάλακτος, νοέω γνῶναι, νέφος γνόφος*. **2.** μερικές φορές εναλλάσσεται με το β , βλ. **B, β** I. 1· μερικές φορές εναλλάσσεται και με το κ , π.χ. *γνάπτω, κνάπτω*.

γα̃, Δωρ. αντί γε.

γα̃, Δωρ. και Αιολ. αντί γῆ, γη.

γάγγαμον, τό, μικρό στρογγυλό δίχτυ για τη συλλογή οστράκων· μεταφ., το δίχτυ, *δουλείας γάγγαμον*, σε Αισχύλ. (άγν. προέλ.).

Γάδαιρα[ᾱ], Ιων. **Γήδαιρα**, -ῶν, *τά*, Λατ. Gades, Cadiz, σε Ηρόδ.· επίθ.,

Γαδαιραῖος πορθμός, τα Στενά του Γιβραλτάρ, σε Πλούτ.· επίρρ.,

Γᾶδειρόθεν, σε Ανθ.

γάζα, ἡ, Λατ. gaza, θησαυρός, σε Θεόκρ. (περσική λέξη).

γαζο-φύλαξι[ϋ], -ακος, ὁ, θησαυροφύλακας, ταμίας· από όπου,

γαζοφϋλάκιον, τό, θησαυροφυλάκιο, ταμείο, σε Κ.Δ.

γα̃θέω, γάθω, Δωρ. αντί γηθέω, γήθω.

γαῖα, ἡ γεν. *γαίης*, Αττ. *γαίας*, δοτ. *γαία*, αιτ. *γαῖαν*· ποιητ. αντί γῆ, **I. 1.** χώρα,

τόπος, σε Όμηρ., Τραγ.· *φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν*, σε κάποιου τα προσφιλή

πάτρια εδάφη, στην αγαπητή πατρίδα του, σε Όμηρ. **2.** χώμα, έδαφος, σε

Ομήρ. Ιλ. **II. Γαῖα**, ως κύριο όνομα, Gaia, Tellus, Γη, σύζυγος του Ουρανού,

μητέρα των Τιτάνων, σε Ησιόδ.

Γαῖῆος, -η, -ον (Γαῖα), αυτός που φύτρωσε από τη Γη, σε Ομήρ. Οδ.

γαιή-οχος (ἔχω), Δωρ. **γαιά-οχος, -ον, I.** ποιητ. αντί *γηοῦχος*, αυτός που

βαστά, συγκρατεί, περικλείει τη γη, λέγεται για τον Ποσειδώνα, σε Όμηρ.,

Τραγ. **II.** αυτός που προστατεύει τη χώρα, σε Σοφ.

γάῖος[ᾱ] , α, ον, Δωρ. αντί γῆῖος, αυτός που βρίσκεται πάνω στη στεριά, σε Αισχύλ.

γαῖω, αγάλλομαι, χαίρομαι· μόνο στη μτχ., *κύδεῖ γαῖων*, σε Ομήρ. Ιλ. ($\sqrt{ΓAY}$ ή $ΓAF$, πρβλ. **γαῦρος**, Λατ. gaudium).

γάλα[~], **τό**, γεν. *γάλακτος*, σπάνια *γάλατος*· γάλα, σε Όμηρ. κ.λπ.· *ὀρνίθων*

γάλα, παροιμ. ρήση για τα σπάνια και πολυτελή πράγματα, το σημερινό

κοινώς λεγόμενο «του πουλιού το γάλα», σε Αριστοφ. [πιθ. $\sqrt{ΓΛAK}$ ή $ΓΛAL$,

πρβλ. γεν. **γάλακ-τος, γλάγος**, και (με το γ να έχει εκπέσει) Λατ. lac, lactis].

γα̃λᾱ-θηνός, -ἡ, -όν (γάλα, θάω), αυτός που θηλάζει, νεαρός, τρυφερός, σε

Ομήρ. Οδ., Θεόκρ.· *γαλαθηνά* (ενν. *πρόβατα*), σε Ηρόδ.

γα̃λάκτινος, -η, -ον (γάλα), γαλακτώδης, λευκός όπως το γάλα, σε Ανθ.

γα̃λακτο-πᾶγής, -ές (πήγνυμι), αυτός που μοιάζει με το πηγμένο γάλα, λευκός, σε Ανθ.

γα̃λακτο-πότης, -ου, ὁ (πίνω), αυτός που πίνει γάλα, σε Ηρόδ.

γα̃λακτο-φάγος, -ον (φαγεῖν), αυτός που τρέφεται με γάλα, σε Στράβ.

γα̃λάνα, γαλᾱνός, Δωρ. αντί *γαλήνη, γαληνός*.

γαλέη, συνηρ. **γαλῆ, -ῆς, ἡ, γάτα**, «νυφίτσα»· Λατ. mustela, σε Ηρόδ., Αριστοφ.

γα̃λερός, -ά, -όν (γαῖω), εύθυμος, ευδιάθετος, κεφάτος· επίρρ. -*ρῶς*, σε Ανθ.

γαλεώτης, -ου, ὁ (γαλέη), σαύρα με στίγματα, με κηλίδες· Λατ. stellio, σε

Αριστοφ.

γαλῆ, ἡ, συνηρ. αντί γαλέη.

γαληναῖος, -α, -ον, = γαληνός, σε Ανθ.

γαλῆνεια, Δωρ. γαλάνεια, ἡ = γαλήνη, σε Ευρ.

γαλήνη, ἡ, ηρεμία της θάλασσας, ησυχία, γαλήνη, σε Ομήρ. Οδ.· λευκή γαλήνη, στο ίδ.· ἐλώωσι γαλήνην, θα πλεύσουν στην ήρεμη θάλασσα, δηλ. πάνω σ' αυτή, στο ίδ.· μεταφ., φρόνημα νηνέμου γαλάνας, πνεύμα μεγάλης αταραξίας, σε Αισχύλ.· ἐνγαλήνη, σε ηρεμία, σε αταραξία, σε Σοφ. (αμφιβ. προέλ.· πιθ. συγγενές προς το γελάω).

γαληνιάω, είμαι ήρεμος, γαλήνιος· Επικ. μτχ. γαληνιόωσα, σε Ανθ.

γαληνός, -όν (γαλήνη), ήρεμος· γαλήν' ὀρώ (ουδ. πληθ.) βλέπω γαλήνη, σε Ευρ.· λέγεται για πρόσωπα, γαλήνιος, πράος, ήσυχος, μαλακός, ήπιος.

γαλόως[ᾱ], ἡ, γεν. γαλόω, δοτ. και ονομ. πληθ. γαλόω, σε Αττ. γάλως, γεν. γάλω, αδερφή του συζύγου ή γυναίκα του αδερφού, «κουνιάδα» ή «νύφη», Λατ. glos, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ. (αμφιβ. προέλ.).

γαμβρός, ὁ (γαμέω), οποιοσδήποτε είναι συνδεδεμένος με γάμο, Λατ. affinis, σε Αισχύλ. **1.** σύζυγος της κόρης, Λατ. gener, σε Όμηρ., Ηρόδ., Ευρ. **2.**

σύζυγος της αδερφής, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.· ή αδερφός της συζύγου, σε Σοφ. **3.**

= πενθερός, πατέρας της συζύγου κάποιου, σε Ευρ. **4.** Δωρ. και Αιολ., νιόπαντρος, μνηστήρας, εραστής, γαμπρός, σε Πίνδ., Θεόκρ.

γαῖμεν, Δωρ. ποιητ. αντί ἔγμμεν, αόρ. α' του γαμέω.

γαμετή, ἡ, θηλ. του επόμ., παντρεμένη γυναίκα, σύζυγος· γυνή γαμετή, ἐγγαμη γυναίκα, νόμιμη σύζυγος, σε Ησίοδ.

γαμέτης, -ου, ὁ (γαμέω), σύζυγος, σύντροφος, σε Αισχύλ., Ευρ.· Δωρ. γεν. γαμέτα, στον ίδ.· θηλ. γαμέτις, -ιδος, η σύζυγος, σε Ανθ.

γαμέω, μέλ. γαμέω, Αττ. συνηρ. γαμῶ, αόρ. α' ἔγημα, παρακ. γεγάμηκα, υπερσ. ἐγεγαμήκειν· Μέσ. μέλ. Αττ. γαμοῦμαι, Επικ. γ' ενικ. Μέσ. μέλ.

γαμέσσεται, αόρ. α' ἐγμήαμην· Παθ. αόρ. α' ἐγαμήθην· ποιητ. μτχ. γαμεθεῖσα, παρακ. γεγάμημαι (γάμος), **I.** νυμφεύομαι, δηλ. παίρνω σύζυγο, Λατ. ducere, λέγεται για τον άνδρα, σε Όμηρ. κ.λπ.· ἔγμεθυγατρῶν, νυμφεύθηκε μία από τις κόρες του, σε Ομήρ. Ιλ.· με αιτ. ως σύστ. αντικ., γάμον γαμείν, σε Αισχύλ., Ευρ.· ἐκ κακοῦ, ἐξ ἀγαθοῦ γῆμαι, νυμφεύομαι μια γυναίκα από ταπεινή ή ευγενική καταγωγή, σε Θεόγν. **II.** Μέσ., παραδίδω τον εαυτό μου ή το παιδί μου σε γάμο· **1.** λέγεται για γυναίκα, δίνω τον εαυτό μου σε γάμο, δηλ. παντρεύομαι, γίνομαι νύφη, Λατ. nubere, με δοτ., σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ.· γήμασθαι εἰς..., παντρεύομαι σε μια οικογένεια, εισέρχομαι ως νύφη μέσα σε οικογένεια, σε Ευρ.· λέγεται ειρωνικά για άνδρα που τον δυναστεύει η γυναίκα του, κείνος οὐκ ἔγμμεν ἀλλ' ἐγῆματο, σε Ανακρ. (πρβλ. Μαρτ. uxori nubere polo meae)· έτσι η Μήδεια αναφέρεται περιφρονητικά στον Ιάσονα σαν να ήταν εκείνη ο άνδρας, γαμοῦσα σέ, σε Ευρ. **2.** λέγεται για τους γονεῖς, παντρεύω τα παιδιά μου ή τα αρραβωνιάζω, παίρνω γυναίκα για το γιο μου· Πηλεύς μοι γυναῖκα γαμέσσεται, σε Ομήρ. Ιλ.

γαμήλευμα, -ατος, τό (γαμέω) = γάμος, σε Αισχύλ.

γαμήλιος, -ον (γαμέω), **1.** αυτός που ανήκει στο γάμο, νυφικός, σε Αισχύλ., Ευρ. **2.** γαμηλία (ενν. θυσία), γαμήλιο γλέντι, σε Δημ.

Γαμηλιών, -ῶνος, ὁ, ο έβδομος μήνας του Αττικού χρόνου· προέρχεται από το γαμέω, επειδή ήταν η χρονική περίοδος κατά την οποία τελούνταν οι περισσότεροι γάμοι· το τελευταίο δεκαπενθήμερο του Ιανουαρίου και το πρώτο του Φεβρουαρίου, σε Αριστ.

γαμίζω (γάμος), παραδίδω σε γάμο, σε Κ.Δ.

γαμικός, -ή, -όν (γάμος), αυτός που ανήκει ή προορίζεται για γάμο, σε Πλάτ.· τὰ γαμικά, η τελετή του γάμου, σε Θουκ.

γάμιος[ᾱ], -α, -ον = γαμήλιος, σε Μόσχ.

γᾶμο-κλόπος, -ον, μοιχευτικός, μοιχός, σε Ανθ.

γᾶμόρος, ὁ, Δωρ. αντί γημόρος.

γάμος[ᾱ], ὁ, I. τελετή του γάμου, γαμήλιο γλέντι, σε Όμηρ. κ.λπ. **II.** η κατάσταση του γάμου, ο έγγαμος βίος, στον ίδ. κ.λπ.· τὸν Οἰνέως γάμον, ένωση μαζί του, σε Σοφ.· κυρίως στον πληθ., όπως τα Λατ. nuptiae, nuptials, σε Αισχύλ. κ.λπ.

γᾶμο-στόλος, -ον (στέλλω), αυτός που προετοιμάζει τον γάμο· Λατ. pronuba, επίθ. της Ήρας και της Αφροδίτης, σε Ανθ.

γαμφηλαί, -ῶν, αἱ, σαγόνια των ζώων· λέγεται για το λιοντάρι, σε Ομήρ. Ιλ.· χρησιμοποιείται για άλογα, στο ίδ.· λέγεται για τον Τυφώνα, σε Αισχύλ.· το ράμφος ή το ρύγχος των πουλιών, σε Ευρ. (συγγενές προς το γάμφος).

γαμψός, -ή, -όν (κάμπτω), καμπυλωτός, κυρτός· λέγεται για αρπακτικά πουλιά, όρνια = γαμψῶνυξ, σε Αριστοφ.

γαμψ-ῶνυξ, -ῦχος, ὁ, ἡ (δῶνυξ), αυτός που έχει κυρτά, γαμψά νύχια· λέγεται για αρπακτικά πουλιά, όρνια, σε Όμηρ., Αισχύλ. κ.λπ.

γᾶν, Δωρ. αντί γῆν.

γᾶνάω (γάνος), Επικ. γ' πληθ. γανόωσι, μτχ. γανόων, -όωσα, γυαλίζω, στίλβω, λάμπω, ακτινοβολώ, λέγεται για μέταλλα, σε Όμηρ.· έπειτα, όπως το Λατ. nitere, δείχνω λαμπρός, φωτεινός, θαλερός, ζωηρός, λέγεται για κήπους, σε Ομήρ. Οδ.

γάνος[ᾱ], -εος, τό, στιλπνότητα, λαμπρότητα, φωτεινότητα· χαρά, ευθυμία, φαιδρότητα, υπερηφάνεια, υψηλοφροσύνη, σε Αισχύλ.· λέγεται για το νερό, διόσδοτον γάνος, καθώς και για την αναζωογονητική βροχή, στον ίδ.· γάνος ἀμπέλου, λέγεται για το κρασί, στον ίδ.

γᾶνόω, μέλ. -ώσω, κάνω κάτι λαμπρό, γυαλίζω — Παθ., είμαι γεμάτος από ευτυχία, αγάλλομαι, σε Αριστοφ.· μτχ. Παθ. παρακ. γεγανωμένος, όπως το Λατ. nitidus, εύχαρις, εύθυμος, κεφάτος, σε Πλάτ.

γανόων, -όωσα, Επικ. μτχ. του γανάω· γανόωσι, γ' πληθ.

γάνῡμαι[ᾱ], Επικ. μέλ. γανύσσομαι, σε Ομήρ. Ιλ.· αποθ., λαμπρύνομαι·

γάνυται φρένα, χαίρεται ολόκαρδα, σε Ομήρ. Ιλ.· με δοτ., είμαι ευτυχισμένος με κάτι, σε Όμηρ.· με γεν., σε Αισχύλ.

γάπεδον, τό, Δωρ. αντί γήπεδον.

γαπονέω, γᾶ-πόνος, βλ. [γεωπονέω](#), [γεωπόνος](#).

γά-ποτος, -ον, [ᾱ], αυτός που απορροφάται από τη γη, λέγεται για τις σπονδές, σε Αισχύλ.

γάρ[ᾱ] (γε, ᾗρα), σύνδ., γιατί, Λατ. enim, και με αυτή την ιδιότητα συνήθως τοποθετείται μετά την πρώτη λέξη μιας πρότασης· χρησιμ. για να εισαγάγει αιτία· **I.** ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΟΣ, **1.** χρησιμ. για να αιτιολογήσει μια δήλωση που συνήθως προηγείται· όταν προηγείται της δήλωσης, μπορεί να αποδίδεται ως επειδή, αφού· *Ἀτρείδῃ, πολλοὶ γὰρ τεθνᾶσιν Ἀχαιοί, χρή πόλεμον παῦσαι*, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** η δήλωση την οποία το γὰρ αιτιολογεί, μπορεί να παραλείπεται· *οὐ γάρ τί μοι Ζεὺς ἦν ὁ κηρύξας τάδε*, (ναι), επειδή δεν ήταν ο Δίας... κ.λπ., σε Σοφ.· *ἔστι γὰρ οὕτω*, (ναι), επειδή είναι έτσι, δηλ. ναι, βέβαια, σε Πλάτ.· *οἷδ' οὐκέτ' εἰσί· τοῦτο γάρ σε δήξεται*, (εγώ σου λέω αυτό), επειδή θα σε τσιμπήσει, θα σε «τσούξει», θα σε πονέσει, σε Ευρ.· στις υποθετικές προτάσεις, όπου η υπόθεση παραλείπεται, μπορεί να μεταφράζεται ως αλλιώς, ειδάλλως, διαφορετικά· *οὐ γὰρ ἂν με ἔπεμπον πάλιν*, (ενν. εἰ μὴ ἐπίστευον), σε Ξεν. **II.**

ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΟΣ, όπου το γάρ χρησιμ. για την έναρξη μιας αφήγησης που ο αφηγητής έχει προεξαγγείλει· λεκτέα ἃ γιγνώσκω· ἔχει γὰρ ἡ χώρα πεδία κάλλιστα, πρέπει να συνδέσω μεταξύ τους όσα γνωρίζω· δηλαδή, η χώρα έχει τις πιο όμορφες πεδιάδες, σε Ξεν.· ομοίως, τίθεται μετά τους εισαγωγικούς τύπους, σκέψασθε δέ, ὄντων δέ, τεκμήριον δέ, μαρτύριον δέ, μέγιστον δέ, σε Πλάτ. κ.λπ.· τούτου δὲ τεκμήριον· τόδε γάρ..., σε Ηρόδ.· στο ἄλλα γὰρ πρέπει να παρεμβληθεί μια πρόταση μεταξύ του ἄλλὰ και του γάρ, όπως ἄλλα γὰρ ἤκουσα, ἀλλὰ (σταμάτα να μιλάς), επειδή ἄκουσα..., σε Αισχύλ. **III.**

ΕΠΙΤΑΤΙΚΟΣ, **1.** σε ερώτηση, όπως το Λατ. nam, το Αγγλ. why, what, τίς γάρ σε ἤκεν; ποιος σε έστειλε; σε Ομήρ. Ιλ.· τί γάρ; Λατ. quid enim? δηλ., πρέπει να είναι έτσι, σε Σοφ. **2.** σε ευχή μαζί με ευκτ., κακῶς γὰρ ἐξόλοιο, μακάρι να χαθείς! σε Ευρ.· σε Όμηρ. κυρίως αἰγάρ· σε Αττ. εἰ ἢ εἴθε γάρ, Λατ. utinam, μακάρι να...! όμοια και το πῶς γάρ, εύχομαι να..., εἴθε να...

γαργαλίζω, μέλ. -σω, γαργαλώ, προκαλώ, ερεθίζω, Λατ. titillare, σε Πλάτ. — Παθ., γενικά, αισθάνομαι γαργαλητό ή ενόχληση.

γάργαρα, τά, σωρός, αφθονία, πλήθος· πρβλ. [ψαμμακοσιο-γάργαρα](#) (άγν. προέλ.).

γάρῳ, μέλ. -ύσω, Δωρ. αντί γηρύω.

γαστήρ, ή, γεν. -έρος, συνηρ. γαστρός, δοτ. πληθ. γαστράσι· **I. 1.** κοιλιά, στομάχι, Λατ. venter, σε Όμηρ. κ.λπ.· από όπου, γαστήρ ἀσπίδος, το κούλωμα της ασπίδας, σε Τυρτ.· συχνά χρησιμ. για να εκφράσει απληστία, πλεονεξία ή αδηφαγία, λαιμαργία, γαστέρες οἶον, τίποτε άλλο από στομάχια, σε Ησίοδ.· γαστρός ἐγκρατής, κυρίαρχος της κοιλιάς του, γαστρός ἥττων, υπόδουλος σε αυτήν, σε Ξεν. **2.** το στομάχι των ζώων που είναι παραγεμισμένο με ψιλοκομμένο κρέας, όπως γίνεται με τα αλλαντικά και ιδίως το λουκάνικο, σε Ομήρ. Οδ., Αριστοφ. **II.** μήτρα, Λατ. uterus· γαστέρι φέρειν, είμαι έγκυος, κυοφορώ, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως, ἐκ γαστρός, από τη μήτρα, από τα γεννοφάσκια, σε Θέογν.· ἐνγαστρί ἔχειν, σε Ηρόδ. (αμφιβ. προέλ.).

γάστρα (γαστήρ), Ιων. -τρη, ή, το κατώτερο μέρος ενός αγγείου διογκωμένο προς τα έξω, όπως η κοιλιά (γαστήρ), σε Όμηρ.

γαστρίδιον, τό, υποκορ. του γαστήρ, σε Αριστοφ.

γαστρίζω (γαστήρ), μέλ. -ίσω, γρονθοκοπώ κάποιον στην κοιλιά, σε Αριστοφ.

γαστρίμαργία, ή, αδηφαγία, λαιμαργία, απληστία ως προς το φαγητό, σε Πλάτ.

γαστρί-μαργος[ι], -ον, αδηφάγος, αχόρταγος (πρβλ. [λαίμαργος](#)), σε Πίνδ.

γάστρις, -ιδος, ό, κοιλιόδουλος, αχόρταγος, γαστρίμαργος, σε Αριστοφ.

γαστρο-βάρης, -ές (βαρύς), αυτός που έχει βαριά κοιλιά λόγω εμβρύου, η έγκυος, σε Ανθ.

γαστρο-ειδής, -ές (εἶδος), όμοιος με κοιλιά, στρογγυλός, κυρτός· ναῦς, σε Πλούτ.

γαστρο-φορέω (φέρω), μέλ. -ήσω, βαστώ μέσα στην κοιλιά, λέγεται για λαγήνι, σε Ανθ.

γαστρ-ώδης, -ες = γαστροειδής, αυτός που έχει διογκωμένη κοιλιά, σε Αριστοφ.

γάστρων, -ωνος, ό = γάστρις, «κουλαράς», σε Αριστοφ.

γᾱ-τόμος, -ον, Δωρ. αντί γη-τόμος (τέμνω), αυτός που προκαλεί ρήγμα, τομή στο έδαφος, σε Ανθ.

γαυλικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή προορίζεται για εμπορικό πλοίο, σε Ξεν.

γαυλός, ό, I. καρδάρα για γάλα, σε Ομήρ. Οδ.· κουβάς νερού, σε Ηρόδ.· κάθε στρογγυλό αγγείο, η κυψέλη των μελισσών, σε Ανθ.· είδος μεγάλου ποτηριού, σε Θεόκρ. **II.** *γαῦλος*, κοίλο, φοινικικό εμπορικό πλοίο, αντίθ. προς το *μακρά ναῦς*, που χρησιμ. για τον πόλεμο, σε Ηρόδ. (αμφίβ. προέλ.).

γαυρίᾱμα, -ατος, τό, υπεροψία, αλαζονεία, αγαλλίαση, θριαμβολογία, σε Πλούτ.

γαυριάω, κυρίως στον Ενεργ. και Μέσ. ενεστ.· υπερηφανεύομαι, καμαρώνω, επαίρομαι· λέγεται για άλογα, σε Πλούτ.· και στη Μέσ., σε Ξεν.· μεταφ., υπερηφανεύομαι για κάτι, με δοτ., σε Δημ.· *ἐπὶ σφίσι γαυριόωντες*, σε Θεόκρ. **γαυρόομαι**, Παθ., όπως το *γαυριάω*, επαίρομαι, υψηλοφρονώ, σε Βατραχομ.· υπερηφανεύομαι για κάτι, με δοτ., σε Ευρ.

γαυρότης, -ητος, ή (γαῦρος), υπερηφάνεια, αλαζονεία, αγριότητα, σε Πλούτ. **γαύρωμα, τό (γαυρόομαι),** αιτία υπερηφάνειας, σε Ευρ.

γαύσᾱπος ή -άπης, ό, χοντρό, ακατέργαστο ύφασμα, όπως αυτά για το κρύο, σε Στράβ. (ξενική λέξη).

γδουπέω, μέλ. -ήσω, ποιητ. τύπος αντί *δουπέω· ἐπὶ δ' ἐγδούπησαν*, σε Ομήρ. Ιλ.

γε, Δωρ. **γα·** εγκλιτικό μόριο το οποίο χρησιμ. για να δώσει έμφαση στη λέξη ή στις λέξεις τις οποίες ακολουθεί, μέσω του περιορισμού της έννοιας (πρβλ. **γούν**), **I. 1.** τουλάχιστον, όπως και να 'χει, εν πάση περιπτώσει, Λατ. *quidem, saltem· ὥδε γε*, έτσι τουλάχιστον, δηλ. μ' αυτόν τον τρόπο και όχι διαφορετικά, σε Ομήρ. Ιλ.· *ὁ γ' ἐνθάδε λεώς*, τουλάχιστον οι εδώ άνθρωποι, σε Σοφ.· με αρνητικά μόρια, *οὐ δύο γε*, Λατ. *ne duo quidem*, ούτε καν δύο, σε Ομήρ. Ιλ.· *οὐ φθόγγος γε*, ούτε ο παραμικρός, ελάχιστος ήχος, σε Ευρ. **2.** με αντων.· με την προσωπ. αντων. του α' προσ. συνδέεται τόσο στενά που μεταβάλλεται και ο τονισμός π.χ. *ἔγωγε*, Λατ. *equidem·* επίσης, *σύγε, ὄγε, κείνός γε, τοῦτό γε* κ.λπ.· στην Αττ. έπειτα από αναφορ. αντων., *ὅςγε, οἷ γε*, κ.λπ., περίπου όμοιο με το Λατ. *quippe qui, οἷ γέ σου καθύβρισαν*, σε Σοφ. **3.** έπειτα από όλων των ειδών τους συνδ., *πρίν γε*, πριν τουλάχιστον· *εἴ γε, ἐάν γε, ἄν γε*, Λατ. *siquidem*, αν δηλαδή, αν πράγματι κ.λπ. **II.** επηρεάζει ολόκληρη την πρόταση· **1.** συγκεκριμένα, δηλαδή· *Δίος γε διδόντος*, δηλαδή αν ο Δίας το παραχωρήσει, σε Ομήρ. Οδ.· *ἀνήρ, ὅστις πινύτος γε*, κάθε άνδρας, τουλάχιστον όποιος είναι συνετός, στο ιδ. **2.** στους Αττ. διαλόγους, όπου κάτι προστίθεται στη δήλωση του προηγούμενου ομιλητή, όπως, *ἔπεμψέ τίς σοι;* Απάντηση· *καλῶς γε ποιῶν*, ναι, και καλώς έπραξε, σε Αριστοφ.· ομοίως, *πάνυ γε* κ.λπ., σε Πλάτ. **3.** υπονοώντας παραχώρηση· *εἰμί γε*, πολύ καλά, θα ηγαίνω, σε Ευρ.

γέγᾱα, Επικ. αντί γέγονα, παρακ. του γίγνομαι· πληθ. γέγαμεν, γεγάατε, γεγάασι· μτχ. γεγάώς.

γέγηθα, αρακ. του γηθέω.

γέγονα, παρακ. του γίγνομαι.

γέγωνα, Επικ. παρακ. με σημασία ενεστ., που χρησιμ. από τον Όμηρ. στο γ' ενικ. γέγωνε και μτχ. γεγωνώς, γ' ενικ. υπερσ. (με σημασία παρατ.) *ἐγεγώνειν*· προστ. γέγωνε, υποτ. γεγώνω, μτχ. γεγωνώς· ως απόλ., φωνάζω τόσο ώστε να ακουστώ· *ὅσσον τε γέγωνε βοήσας*, ως εκείνο το σημείο που κάποιος μπορεί να ακουστεί μέσω της κραυγής, σε Ομήρ. Οδ.· με δοτ. προσ., φωνάζω σε κάποιον, στο ιδ. (αμφίβ. προέλ.).

γεγωνέω, απαρ. γεγωνεῖν, Επικ. παρατ. *ἐγεγώνευν, γεγώνευν*, απαρ. αορ. α' *γεγωνῆσαι*· προέρχεται από το γέγονα και χρησιμ. με την ίδια σημασία, **1.**

φονάζω τόσο ώστε να ακουστῶ, σε Όμηρ. **2.** με αιτ. πράγμ., φανερώνω, διακηρύττω, διαλαλώ, σε Αισχύλ., Σοφ.

γεγωνίσκω, επιτετ. ενεστ. αντί *γεγωνέω*, **1.** κράζω μεγαλόφωνα, σε Θουκ. **2.** με αιτ. πράγμ., φανερώνω, διακηρύττω, διαλαλώ, σε Αισχύλ., Σοφ.

γεγωνός, -όν, επίθ. (από το *γεγωνός*, μτχ. του *γέγωνα*) αυτός που ακούγεται δυνατά, ηχηρός, σε Αισχύλ.· δυνατός, ηχηρός στη φωνή, σε Ανθ.· συγκρ. *γεγωνότερος*, στο ίδ.

γεγώνω = *γεγωνέω*, στο Επικ. απαρ. *γεγωνέμεν*, σε Ομήρ. Ιλ.

γεγώς, -ῶσα, -ώς, Αττ. αντί *γεγαώς*, *γεγονώς*, μτχ. παρακ. του *γίγνομαι*.

γέ-εννα, -ης, ή, Εβρ. *gê-hinnôd*, δηλ. η κοιλάδα Εννόμ, η οποία αντιπροσώπευε τον τόπο της μελλοντικής τιμωρίας, της κόλασης, σε Κ.Δ.

γεή-οχος, ό = *γαιήοχος*, σε Ησίοδ.

γεη-πόνος, -ον = *γεω-πόνος*, σε Βάβρ.

γει-ἄρότης, -ου, ό, αυτός που οργώνει τη γη, σε Ανθ.

γείνομαι (από άχρηστο Ενεργ. **γείνω* = *γεννάω*) **I.** ως Παθ., μόνο στον ενεστ. και παρατ., γεννιέμαι, όπως το *γίγνομαι*· *γεινομένω*, κατά τη γέννηση κάποιου, σε Όμηρ.· *α΄* πληθ. Επικ. παρατ. *γεινόμεθα*, σε Ομήρ. Ιλ. **II.** σύνηθες στον Μέσ. αόρ. *α΄* *έγεινάμην*, Επικ. β΄ ενικ. *γείνεται* (αντί *γείνη*), **1.** λέγεται για τον πατέρα, γεννώ, δημιουργώ, στο ίδ., σε Τραγ.· επίσης, χρησιμοποιείται για τη μητέρα, γεννώ, παράγω καρπούς, σε Όμηρ.· *ή* *γειναμένη*, η μητέρα, σε Ηρόδ., Ευρ.· *οί* *γεινάμενοι*, οι γονείς, οι γεννήτορες, σε Ηρόδ., Ξεν. **2.** λέγεται για το Δία, ζωοποιώ, δίνω ζωή στους ανθρώπους, σε Ομήρ. Οδ.

γειο-φόρος, -ον (γῆ, φέρω), αυτός που βαστά τη γη, σε Ανθ.

γείσον ή γείσσον, τό, το προεξέχον μέρος της στέγης, το γείσο, το προεξέχον ανώτατο μέρος τοίχου, κορνίζα, σε Ευρ. (άγν. προέλ.).

γεινιᾷσις, ή, = *γειτονία*, *γειτονιά*· γείτονες, σε Πλούτ.

γεινιᾷω, κυρίως στον ενεστ., *γειτονεύω*, συνορεύω με κάποιον· με δοτ., σε Αριστοφ., Δημ.

γειτονέω, = *γεινιᾷω*, σε Αισχύλ., Σοφ.

γειτόνημα, -ατος, τό, *γειτονιά*, *γειτονικό μέρος*, *γειτονικός τόπος*, σε Πλάτ.

γειτόνησις, -εως, ή, = το επόμ., σε Λουκ.

γειτονία, ή, *γειτονιά*, *συνοικία*, σε Πλάτ.

γειτόσυνος, -ον, αυτός που *γειτονεύει*, που *συνορεύει* με κάποιον ή κάτι, σε Ανθ.

γείτων, -ονος, ό, ή (γῆ), αυτός που ανήκει στην ίδια γη, *γείτονας*, Λατ. *vicīnus* (από το *vicus*), σε Ομήρ. Οδ.· *γείτων τινός ή τινί* = ο *γείτονας* κάποιου, σε Ευρ., Ξεν.· *έκ τῶν γειτόνων ή έκ γειτόνων*, από ή μέσα στη *γειτονιά*, σε Αριστοφ., Πλάτ.· ως επίθ., *γειτονικός*, σε Αισχύλ., Σοφ.

γελάσειώ, εφετικό του *γελᾷω*, έχω όρεξη να *γελάσω*, είμαι έτοιμος να *γελάσω*, σε Πλάτ.

γελάσκω = *γελᾷω*, σε Ανθ.

γέλασμα, -ατος, τό (γελᾷω), *γέλιο*· *κυμάτων άνήριθμον γέλασμα*, «το ακτινοβόλο χαμόγελο του Ωκεανού», σε Αισχύλ.

γελάστης, -οῦ, ό, αυτός που *περιγελά*, *εμπαίζει*, *ειρωνεύεται*, σε Σοφ.

γελάστικός, -ή, -όν, *επιρρεπής*, αυτός που έχει τάση προς το *γέλιο*, σε Λουκ.

γελάστος, -ή, -όν, αυτός που είναι άξιος για *γέλιο* και προκαλεί *γέλιο*, *γελοίος*, σε Ομήρ. Οδ.

γελᾷω, Επικ. **γελώω**, Επικ. μτχ. πληθ. *γελόωντες*, *γελώνοντες*, *-ώωντες ή -οίωοντες*, Επικ. παρατ. *γελοίων ή -ώων*, Δωρ. γ΄ πληθ. *γελᾶντι*, θηλ. μτχ. *γελᾶσα*· μέλ. *γελάσομαι [ᾶ]*, μεταγεν. *γελάσω*· αόρ. *α΄* *έγέλᾶσα*, Επικ.

ἐγέλασσα, Δωρ. ἐγέλαξα· Παθ. αόρ. α' ἐγέλασθην. **I.** ως απόλ., γελώ, σε Όμηρ. κ.λπ.· ἐγέλασσαν χεῖλεσιν, λέγεται για το προσποιητό, το επίπλαστο γέλιο, σε Όμηρ. Ιλ. — Παθ., ἔνεκα τοῦ γελασθῆναι, χάριν της πρόκλησης γέλιου, σε Δημ. **II. 1.** γελώ εις βάρος κάποιου, Λατ. ἰπτιδεο· ἐπὶ τινι, σε Όμηρ. Ιλ., Αισχύλ.· επίσης, εις βάρος κάποιου πράγματος, σε Ξεν.· ομοίως με δοτ., σε Σοφ. κ.λπ.· σπανίως, όπως το καταγελᾶω, με γεν. προσ., στον ιδ. **2.** με αιτ., ειρωνευόμαι, χλευάζω, περιπαίζω· τινά ή τι, σε Θεόκρ., Αριστοφ. — Παθ., εμπαίζομαι, περιγελώμαι, χλευάζομαι, σε Αισχύλ., Σοφ. γέλγισ, ή, γεν. γέλγιθος, σκελίδα σκόρδου, σε Ανθ.

Γελέοντες, οί=Τελέοντες, βλ. αυτ.

γελοιᾶω, Επικ. αντί γελάω, σε Όμηρ. Ύμν.

γελοῖος, Επικ. αντί γέλοιος.

γελοιο-μελέω (μέλος), μέλ. -ήσω, συνθέτω σκωπτικά τραγούδια, σε Ανθ.

γέλοιος ή γελοῖος, Επικ. **γελοῖος**, -α, -ον (γελάω), **I.** αυτός που προκαλεί γέλιο, άξιος γέλιου, σε Όμηρ. Ιλ., Ηρόδ. κ.λπ.· γελοῖα, πειράγματα, αστεία, χωρατά, σε Θέογν. **II.** λέγεται για πρόσωπα, αυτός που προξενεί γέλιο, γελωτοποιός, σε Πλάτ. κ.λπ.

γελοιών, γελοιώντες, γελώω, γελώωντες, Επικ. τύποι· βλ. [γελᾶω](#).

γελο-ωμίλια, ή (όμιλία), συντροφιά στο γέλιο, όμιλος ατόμων που συμμετέχουν στο γέλιο, σε Ανθ.

γέλως, Αιολ. γέλος, ό, γεν. γέλωτος, Αττ. γέλω, δοτ. γέλωτι, Επικ. γέλω ή (συντετμ.) γέλω, αιτ. γέλωτα, ποιητ. γέλων (γελάω), **I.** γέλιο· γέλω ἔκθανον, παραλίγο να «πεθάνουν» από τα γέλια, σε Όμηρ. Οδ.· γέλωτα ποιεῖν, κινεῖν κ.λπ., σε Ξεν.· κατέχειν γέλωτα, συγκρατώ το γέλιο μου, στον ιδ.· γέλωτα όφλεῖν, προκαλώ, επισύρω γέλιο, σε Ευρ.· ἐπὶ γέλωτι, με σκοπό την πρόκληση γέλιου, σε Ηρόδ., Αριστοφ.· γέλωτος ἄζια, πράξεις γελοίες, φαιδρές, σε Ευρ. **II.** κατάσταση που αποτελεί αιτία γέλιου, υπόθεση για γέλιο· γέλως γίγνομαι τινι, σε Σοφ.

γελωτο-ποιέω, προξενώ, επισύρω γέλιο, ιδίως μέσω γελοιοτήτων, βωμολογιών, σε Πλάτ., Ξεν.

γελωτοποιῖα, ή, γελοιότητα, φαιδρότητα, βωμολοχία, σε Ξεν.

γελωτο-ποιός, -όν (ποιέω), αυτός που προκαλεί, διεγείρει το γέλιο· ως ουσ., χωρατατζής, παλιάτσος, σε Ξεν.

γελώων, γελώωντες, Επικ. τύποι· βλ. [γελᾶω](#).

γεμίζω (γέμω), μέλ. Αττ. -ιᾶ, **I.** γεμίζω με..., φορτώνω ή εξοπλίζω με..., λέγεται κυρίως για το φορτίο ενός πλοίου· με γεν., σε Θουκ. κ.λπ.· σποδοῦ γεμίζω λέβητας, γεμίζω τις τεφροδόχους με στάχτες, σε Αισχύλ. — Παθ., είμαι φορτωμένος ή γεμάτος με..., σε Δημ. **II.** μεταγεν. στην Παθ., με αιτ., οἶνον γεμισθεῖς, σε Ανθ.

γέμος, τό, φορτίο, βάρος, σε Αισχύλ.

γέμω, μόνο στον ενεστ. και παρατ., είμαι γεμάτος, **1.** λέγεται για πλοίο, σε Ηρόδ., Ξεν. **2.** με γεν. πράγμ., είμαι γεμάτος από ένα πράγμα, σε Θουκ. κ.λπ.· μεταφ., σε Τραγ.

γενεά, -ᾱς, Ιων. **γενεή, -ῆς, ή**, Επικ. δοτ. **γενεῆφι (γίγνομαι)**, **I.** λέγεται για τα πρόσωπα μέσα σε μια οικογένεια· **1.** φυλή, πατρία, οικογένεια, σε Όμηρ. κ.λπ.· **Πριάμου γενεή**, σε Όμηρ. Ιλ.· ἐκ γενεῆς, σύμφωνα με την καταγωγή του, στο ιδ.· **γενεῆ**, με δικαίωμα από την καταγωγή, σε Όμηρ. Οδ.· **γενεῆν Αἰτωλός**, ως προς την καταγωγή είναι Αιτωλός, σε Όμηρ. Ιλ.· χρησιμοποιείται για τα άλογα, ράτσα, γένος, στο ιδ.· **γενικά, γενεήν**, σύμφωνα με το είδος, σε Ηρόδ.· επίσης, φυλή, έθνος· **Περσῶν γενεά**, σε Αισχύλ. **2.** νέα γενιά, έθνος, **οἵηπερ**

φύλλων γενεῇ τοιήδε καὶ ἀνδρῶν, σε Ομήρ. Ιλ.· δύο γενεαὶ ἀνθρώπων, στο ιδ.

3. απόγονος, τέκνο, σε Χρησμ. παρ' Ηροδ.· λέγεται και για μεμονωμένα πρόσωπα (και για ένα μόνο πρόσωπο), σε Σοφ. **II.** χρησιμοποιείται για το χώρο και το χρόνο σε συσχέτιση με τη γέννηση· **1.** τόπος γέννησης· *γενεὴ ἐπὶ λίμνῃ Γυγαίῃ*, σε Ομήρ. Ιλ.· λέγεται για τη φωλιά ενός αετού, σε Ομήρ. Οδ. **2.** ηλικία, η διάρκεια της ζωής, ιδίως σε φράσεις όπως: *γενεῇ νεώτατος*, *πρεσβύτατος*, πιο νέος, πιο ηλικιωμένος στην ηλικία ή βάσει γεννήσεως, σε Όμηρ. **3.** χρόνος της γέννησης· *ἐκ γενεῆς*, σε Ηρόδ.· *ἀπὸ γενεῆς*, σε Ξεν. *γενεᾷλογέω*, μέλ. -ήσω, ανιχνεύω μέσω του γενεαλογικού δέντρου· *γενεαλογέω γένεσιν*, σε Ηρόδ.· *γενεαλογέω τινα*, φτιάχνω το γενεαλογικό δέντρο κάποιου, στον ιδ. — Παθ., *ταῦτα μὲν νυν γεγενεηλόγηται*, στον ιδ.· *γενεαλογούμενος ἔκ τινος*, σε Κ.Δ.

γενεᾷλογία, ή, εξεύρεση του γενεαλογικού δέντρου, σε Πλάτ.

γενεᾱ-λόγος, ὁ (λέγω), αυτός που βρίσκει τη γενεαλογία.

γενεῆθεν (γενεά), επίρρ., από τη γέννηση, από την καταγωγή, σε Ανθ.

γενέθλη, Δωρ. -θλα, ή, I. 1. λέγεται για πρόσωπα, φυλή, γενιά, οικογένεια, σε Όμηρ.· χρησιμοποιείται για άλογα, ράτσα, γενιά, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** απόγονος, τέκνο, γένος, σε Σοφ. **II.** λέγεται για το χώρο και το χρόνο σε σχέση με τη γέννηση, ο χώρος ή η χρονική στιγμή της γέννησης· μεταφ., *ἀργύρου γενέθλη*, μεταλλείο αργύρου.

γενεθλιᾱκός, -ή, -όν (γενέθλιος), αυτός που ανήκει ή προορίζεται για την ημέρα των γενεθλίων, σε Ανθ.

γενεθλίδιος, -ον = γενέθλιος, σε Ανθ.

γενέθλιος, -ον, I. αυτός που σχετίζεται ή ανήκει στη γέννηση κάποιου, Λατ. *natalis*· *γενέθλιος δόσις*, δώρο γενεθλίων, σε Αισχύλ.· *ή γενέθλιος* (με ή χωρίς το *ήμέρα*), η ημέρα γέννησης κάποιου, σε Συλλ. Επιγρ.· ομοίως, *τὰ γενέθλια*, γιορτή προς τιμήν της ημέρας γεννήσεως, οι προσφορές για την ημέρα της γέννησης, σε Ευρ. **II.** αυτός που ανήκει στη γενιά ή στην οικογένεια κάποιου, λέγεται ιδίως για τους προστάτες θεούς (Λατ. *dii gentiles*)· *Ζεὺς γενέθλιος*, σε Πίνδ.· *γενέθλιοι θεοί*, σε Αισχύλ.· *γενέθλιον αἷμα*, το συγγενικό αίμα, σε Ευρ.· *γενέθλιοι ἀραί*, οι κατάρες του γονιού, σε Αισχύλ. **III.** αυτός που δίνει ζωή· *γενέθλιος πόρος*, το ρεύμα όπου γεννήθηκες, στον ιδ.· *βλαστὰι γενέθλιοι*, σε Σοφ.

γένεθλον, τό, 1. = *γενέθλη*, γένος, καταγωγή, σε Αισχύλ. **2.** = *γέννημα*, απόγονος, τέκνον, στον ιδ., σε Σοφ.

γενειάζω, Δωρ. -άσδω = γενειάω, σε Θεόκρ.

γενειάς, -άδος, ή (γένειον), 1. γενειάδα, μούσι, σε Ομήρ. Οδ., Τραγ. **2.** στον πληθ., οι παρειές του προσώπου, τα μάγουλα, σε Ευρ.

γενειάσχω = γενειάζω, αρχίζω να αποκτώ γενειάδα, σε Πλάτ.

γενειάτης[α], -ου, ὁ, γενειοφόρος, σε Θεόκρ.

γενειάω, μέλ. -ήσω (γένειον), τρέφω γενειάδα, αποκτώ μούσι, σε Ομήρ. Οδ., Ξεν. κ.λπ.

γενειήτης, -ου, ὁ, Ιων. αντί γενειάτης.

γένειον, τὸ (γένυς), 1. το μέρος του προσώπου που καλύπτεται από τη γενειάδα, το πηγούνι, σε Όμηρ., Τραγ.· παροιμ., λέγεται για ισχνό, αδύνατο ζώο· *οὐδὲν ἄλλο πλὴν γένειον καὶ κέρατα*, τίποτε άλλο από πηγούνι και κέρατα, σε Αριστοφ. **2.** = *γενειάς*, μούσι, γενειάδα, σε Ηρόδ. **3.** το μάγουλο, σε Ανθ.

γένεο, Επικ. αντί ἐγένου, β' ενικ. αορ. β' του γίγνομαι.

γενέσιος, -ον = *γενέθλιος*· αλλά, *γενέσια*, *τά*, ημέρα αφιερωμένη στη μνήμη των νεκρών, σε Ηρόδ.· πρέπει να διαχωρίζεται από το *γενέθλια*, δηλ. γιορτή προς τιμήν της ημέρας γέννησης, παρ' όλο που χρησιμ. αντί εκείνου στην Κ.Δ.
γένεσις, -εως, ή (γίγνομαι), Ι. αρχή, καταγωγή, προέλευση, παραγωγική αιτία, σε Ομήρ. Ιλ.· ξεκίνημα· στον δυϊκ., *τοῖν γενεσίοιν*, σε Πλάτ. **ΙΙ.** τρόπος γέννησης, σε Ηρόδ.· καταγωγή, γενιά, στον ίδ.· *γένεσιν*, από καταγωγή, σε Σοφ. **ΙΙΙ.** παραγωγή, δημιουργία, αντίθ. προς το *φθορά*, σε Πλάτ. κ.λπ. **ΙV.** δημιούργημα, δημιουργημένα πράγματα, στον ίδ. **V.** γενιά, φυλή, οικογένεια, στον ίδ. **VI.** γενιά, ηλικία, εποχή, στον ίδ.

γενετή, ή = *γενεά* Π. 3· *ἐκ γενετῆς*, από την ώρα της γέννησης, σε Όμηρ.

γενέτης, -ου, ό (γείνομαι), Ι. 1. γεννήτορας, δημιουργός, πατέρας, πρόγονος, σε Ευρ., και στον πληθ., γονείς, στον ίδ. **2.** (*γίγνομαι*), γεννηθείς, γιος, σε Σοφ., Ευρ. **ΙΙ.** ως επίθ. = *γενέθλιος*· *γενέθλιοι θεοί*, σε Αισχύλ., Ευρ.

Γενετυλλίς, -ίδος, ή (γίγνομαι), η θεότητα που επιβλέπει τη στιγμή κατά την οποία γεννιέται κάποιος, σε Αριστοφ.

γενέτωρ, -ορος, ό = *γενέτης*, σε Ηρόδ., Ευρ.

γενής, -ηίδος, Αττ. γενής, -ῆδος, ή = γένυς Π, πέλεκυς, τσεκούρι, σε Σοφ.

γέννᾱ και γέννᾱ, -ας, ή, Ι. καταγωγή, γέννηση, σε Αισχύλ. **ΙΙ. 1.** απόγονος, τέκνο, στον ίδ.· γένεση, γενιά, στον ίδ. **2.** φυλή, έθνος, οικογένεια, στον ίδ., σε Ευρ.

γεννάδας[ᾱ], -ου, ό, ευγενής, αριστοκράτης, Λατ. *generosus*, σε Αριστοφ., Πλάτ.

γενναιο-πρεπής, -ές (πρέπω), αυτός που αρμόζει σε ευγενή· *επίρρ.*, *-πῶς*, σε Αριστοφ.

γενναῖος, -α, -ον και -ος, -ον (γέννᾱ), αυτός που αρμόζει στη γενιά ή στην καταγωγή κάποιου· *οὐ μοι γενναῖον*, αυτό δεν ταιριάζει στην αρχοντική καταγωγή μου, σε Ομήρ. Ιλ. **Ι. 1.** λέγεται για πρόσωπα, αυτός που έχει υψηλή καταγωγή, ευγενής εκ γενετής, Λατ. *generosus*, σε Ηρόδ., Τραγ.· ομοίως, χρησιμοποιείται για τα ζῶα, καλοθρεμμένους, σε Πλάτ., Ξεν. **2.** αυτός που έχει ανώτερη νόηση, μεγαλόφρων, σε Ηρόδ., Αττ.· *τὸ γενναῖον* = *ή γενναιότης*, σε Σοφ.· επίσης, λέγεται για ενέργεια, αριστοκρατική, ευγενική, σε Ηρόδ., Τραγ. **ΙΙ.** χρησιμοποιείται για πράγματα, εξάίρετα στο είδος τους, άριστα, αξιόλογα, σε Ξεν.· επίσης, αυθεντικά, ανόθευτα, έντονα, *δύη*, σε Σοφ. **ΙΙΙ.** *επίρρ.*, *-ως*, αριστοκρατικά, σε Ηρόδ. κ.λπ.· συγκρ. *-οτέρως*, σε Πλάτ.· υπερθ. *-ότατα*, σε Ευρ.

γενναιότης, -ητος, ή (γενναῖος), η ευγένεια του χαρακτήρα, η αριστοκρατική συμπεριφορά, σε Ευρ., Θουκ.· λέγεται για το έδαφος, η γονιμότητα, η ευφορία του εδάφους, σε Ξεν.

γεννάω (γέννᾱ), μέλ. -ήσω, 1. Ενεργ. του *γίγνομαι* (πρβλ. [γείνομαι](#) ΙΙ), λέγεται για τον πατέρα, γεννώ, δημιουργώ, σε Αισχύλ., Σοφ.· *σπάνια* χρησιμ. για τη μητέρα, *τίκτω*, γεννώ, σε Αισχύλ.· *οἱ γεννήσαντες*, οι γονείς, σε Ξεν.· *τὸ γεννώμενον*, το τέκνο, σε Ηρόδ.· όπως το [φύω](#) Ι. 2., όπως: *κᾶν σῶμα γεννήσῃ μέγα*, ακόμα κι αν μεγαλώσει, αποκτήσει μεγάλο σώμα, δηλ. ακόμα κι αν έχει γιγάντεια κορμοστασιά, σε Σοφ. **2.** μεταφ., παράγω, δίνω αρχή σε κάτι, σε Πλάτ.

γέννημα, -ατος, τό, Ι. 1. αυτό που παράγεται ή γεννιέται, το τέκνο, σε Σοφ.· κάθε προϊόν ή έργο, σε Πλάτ. **2.** αναπαραγωγή, φύση, σε Σοφ. **ΙΙ.** Ενεργ., γέννηση, σε Αισχύλ.

γέννησις (γεννάω), Δωρ. -ᾱσις, -εως, ή, δημιουργία, παραγωγή, σε Ευρ., Πλάτ.· γέννηση, σε Κ.Δ.

γεννητής, -οῦ, ὁ (γεννάω), I. γονιός, σε Σοφ., Πλάτ. **II.** γεννῆται, οἱ (γέννα), στην Αθήνα, οι οικογενειάρχες που συνδέονταν με κοινές θυσίες, σε Πλάτ.

γεννητός, -ή, -όν (γεννάω), αυτός που έχει γεννηθεί, σε Πλάτ. · *γεννητοὶ γυναικῶν*, αυτοί που έχουν γεννηθεί από γυναίκες, σε Κ.Δ.

γεννήτωρ, Δωρ. -άτωρ, -ορος, ὁ = γενέτωρ, σε Ευρ., Πλάτ.

γεννικός, -ή, -όν = γενναῖος, ευγενής, αριστοκράτης, σε Αριστοφ., Πλάτ.

γένος, -εος, τὸ (γί-γνομαι), I. φυλή, γενιά, καταγωγή, οικογένεια, σε Όμηρ. κ.λπ. · ως απόλ. σε αιτ., *ἐξΐθάκης γένος εἰμί*, είμαι ως προς την καταγωγή από την Ιθάκη, σε Ομήρ. Οδ. · στην Αττ. μαζί με το άρθρο, *ποδαπὸς τὸ γένος εἶ*; σε Αριστοφ. · ομοίως στη δοτ., *γένει πολίτης*, σε Δημ. · *οἱ ἐν γένει = συγγενεῖς*, σε Σοφ. · αντίθ. προς το «οἱ ἔξω γένους», στον ίδ. · *γένους εἶναι τινος*, κατάγομαι από τη γενιά του, στον ίδ. **II. 1.** απόγονος, τέκνο · λέγεται ακόμα και για μεμονωμένο απόγονο, παιδί, Λατ. *genus*, σὸν γένος, σε Ομήρ. Ιλ. · *θεῖον γένος*, στο ίδ. · όμοια και σε Τραγ. **2.** περιληπτικά, τα τέκνα, οι μεταγενέστεροι, σε Θουκ., Δημ. **III. 1.** γένος, με την έννοια του αθροίσματος πολλών ομοίων · *γένος ἀνδρῶν*, το ανθρώπινο γένος, σε Ομήρ. Ιλ. · *ἡμιόνων, βοῶν γένος*, σε Όμηρ. κ.λπ. · φυλή, σὸί ή οἶκος, Λατ. *gens*, σε Ηρόδ. · στην Αθήνα ως υποδιαίρεση της φρατρίας (*φρατρία*), σε Πλάτ. · επίσης η φυλή, ως υποδιαίρεση του ἔθνους, σε Ηρόδ. · κοινωνική τάξη, στον ίδ., σε Πλάτ. · λέγεται για ζῶα, ράτσα, σε Ηρόδ. **2.** ως προς το χρόνο, γενιά, εποχή, γενεά, σε Ομήρ. Οδ. · *γένος χρόσειον*, σε Ησίοδ. · απ' όπου, ηλικία, χρονική περίοδος της ζωής · *γένει ὕστερος*, σε Ομήρ. Ιλ. **IV.** φύλο, σε Πλάτ. · γένος, στη Γραμματική, σε Αριστ. **V. 1.** τάξη, είδος, συνομοταξία, σε Ξεν. **2.** στη Λογική (κλάδος της Φιλοσοφίας), γένος, ομάδα, τάξη ή κατηγορία φυτών ή ζώων, αντίθ. προς το *εἶδος* (είδος ποικιλίας), σε Πλάτ.

γέντο, I. έσφιξε γερά, γράπωσε = ἔλαβεν · βρίσκεται μόνο σε αυτόν τον τύπο, σε Ομήρ. Ιλ. · παραδίδεται ως Αιολ. αντί ἔλετο (*Φέλετο*), όπως το ἦνθον αντί ἦλθον. **II.** συγκεκ. αντί ἐγένετο, βλ. [γίγνομαι](#).

γένυς, -υος, ή, δοτ. γένυι πληθ., γεν. γενύων, συνηρ. γενῶν, δοτ. γένυσι, Επικ. γένυσσι, αιτ. γένυας, συνηρ. γένυς. I. η κάτω σιαγόνα, η κάτω γνάθος, σε Ομήρ. Οδ. · στον πληθ., τα σαγόνια, το στόμα, σε Ομήρ. Ιλ., Τραγ. · ομοίως στον ενικ., σε Θέογν., Ευρ. · γενικά, οι πλευρές του προσώπου, το μάγουλο, στον ίδ. **II.** η ακμή, η αιχμή του τσεκουριού, κοφτερός πέλεκυς, σε Σοφ. (πρβλ. [γένειον](#), [γνάθος](#), Λατ. *gena*).

γεραιός, -ά, -όν (γέρων), I. = *γηραιός*, ηλικιωμένος, σε Όμηρ. και σε Τραγ. · λέγεται για ανθρώπους, με την έννοια της αξιοπρέπειας, όπως το Λατ. *signor*, στους ίδ. · *ὁ γεραιός*, ο σεβάσμιος εκείνος άνθρωπος, σε Ομήρ. Ιλ. · συγκρ., *γεραίτερος*, σε Όμηρ. · *οἱ γεραίτεροι*, οι πρεσβύτεροι, οι γέροντες, οι δημογέροντες, οι συγκλητικοί, σε Αισχύλ., Ξεν., πρβλ. [γέρον](#) · υπερθ., *γεραίτατος*, σε Αριστοφ. · σπάνια = *πρεσβύτατος*, ο πιο ηλικιωμένος, σε Θεόκρ. **II.** λέγεται για πράγματα, αρχαίος, παλιός, σε Τραγ.

γεραιό-φλοιος, -ον, αυτός που έχει γερασμένο και ρυτιδιασμένο δέρμα, σε Ανθ.

γεραίρω, Επικ. παρατ. γέραιρον, μέλ. γεῤῥῶ, αόρ. α' ἐγέρηρα (γέρας). I. 1. τιμώ ή ανταμείβω με ένα δώρο · *τινά τινι*, σε Όμηρ. κ.λπ. — Παθ., τιμώμαι, σε Ευρ. **2.** αντίστροφα, *γεραίρω τινί τι*, παρέχω ως τιμητικό δώρο, παρά Δημ. **II.** γιορτάζω, πανηγυρίζω · *χόροισι*, με χορούς, σε Ηρόδ.

γεραίτερος, γεραίτατος, συγκρ. και υπερθ. του *γεραιός*.

γέρᾱνος, ή και ὁ, γερανόμορφο πτηνό, το πτηνό «γέρανος», Λατ. *grus*, σε Ομήρ. Ιλ.

γεραῖός, -ή, -όν = *γεραιός*, σε Σοφ.

γεραῖρός, -ά, -όν (*γεραίρω*), **I. 1.** αυτός που έχει σεβάσμιο παρουσιαστικό, μεγαλοπρεπής, ηγεμονικός, σε Ομήρ. **Ιλ. 2.** = *γεραιός*, σε Αισχύλ. **II.** *γεραροί, οί*, οι ιερείς, στον ίδ.· *γεραραί*, οι ιέρειες (του Διονύσου), σε Δημ.

γέρῃς, -αος, -ως, τό, ονομ. πληθ. *γέρᾱ*, κατ' αποκοπή αντί *γέραα*· Αττ. **γέρᾱ**, **Ιων. γέρεα**· δώρο τιμής που ελάμβαναν οι αρχηγοί πριν από τη διανομή της λείας, σε Όμηρ.· *τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων*, αυτό είναι η τελευταία τιμή προς τους νεκρούς, σε Ομήρ. **Ιλ.**· κάθε είδους προνόμιο ή δικαίωμα που απονέμεται στους βασιλείς και στους ευγενείς ως πράξη τιμής, σε Όμηρ., **Ηρόδ. κ.λπ.**

γεράσμιος, -ον, I. αυτός που αποδίδει τιμές, σε Ομηρ. **Υμν. II.** = *γεραρός*, τιμώμενος, τιμημένος, σε Ευρ.

γέρεα, **Ιων.** ονομ. πληθ. του *γέρας*.

γεροντ-ᾗγωγέω, μέλ. *-ήσω* (*ἄγωγός*), καθοδηγώ έναν ηλικιωμένο, σε Σοφ.

γεροντία, ή, Λακών. τύπος του *γερουσία*, σε Ξεν.

γερόντιον, τό, υποκορ. του *γέρων*, γεροντάκος, γεροντάκι, σε Αριστοφ., Ξεν.

γεροντο-διδάσκαλος, ό, ή, ο δάσκαλος ενός γέροντα, σε Πλάτ.

γερουσία, ή (*γέρων*), **I.** το συμβούλιο των γερόντων, η σύγκλητος, σε Ευρ. **II.** = *πρεσβεία*, στον ίδ.

γερούσιος, -α, -ον (*γέρων*), αυτός που έχει σχέση ή αρμόζει στους πρεσβύτερους ή στους αρχηγούς, σε Ομήρ. **Ιλ.**· *γερούσιος ὄρκος*, ο όρκος τον οποίο δίνουν οι αρχηγοί, στο ίδ.

γέρρον, τό (*εἴρω*), οτιδήποτε φτιαγμένο από λυγαριά, πλεχτός από λυγαριά, καλαμένιος. **I.** επιμήκης ασπίδα καλυμμένη με δέρμα βοδιού, όπως αυτές που χρησιμοποιούσαν οι Πέρσες, σε **Ηρόδ., Ξεν. II.** *γέρρα, τά*, καλαμωτές καλύβες ή πάγκοι ή περιφράγματα που χρησιμοποιούνταν στην αθηναϊκή αγορά, σε Δημ. **III.** το πλεκτό σώμα της άμαξας, σε Στράβ.

γερρο-φόροι, οί (*φέρω*), τάγμα στρατού που χρησιμοποιούσε πλεγμένες ασπίδες, σε Ξεν.

γέρων, -οντος, ό, I. 1. ηλικιωμένος άντρας, σε Όμηρ. **κ.λπ. 2.** με πολιτική σημασία· *γέροντες* ήταν οι δημογέροντες, οι πρεσβύτεροι ή οι άρχοντες, οι οποίοι αποτελούσαν το συμβούλιο του βασιλιά, σε Όμηρ.· *έπειτα*, όπως το Λατ. *Patres*, και οι συγκλητικοί, ιδίως στη Σπάρτη, σε **Ηρόδ. II.** ως επίθ., ηλικιωμένος, συναπτόμενο κυρίως με αρσ. ουσ., σε **Θέογν., Αισχύλ. κ.λπ.**· αλλά, *γέρον σάκος*, συναντάται σε Ομήρ. **Οδ.**

γεῦμα, -ατος, τό (*γεύω*), γεύση, γευστική αποτίμηση ενός πράγματος, σε Ευρ., Αριστοφ.

γεύμεθα, ποιητ. α' πληθ. του *γεύομεθα*, Μέσ. παρακ. του *γεύω*.

γευστέον, ρημ. επίθ. του *γεύω*, πρέπει κάτι να υποβληθεί σε γευστική αποτίμηση, δοκιμή, *τινά τινος*, σε Πλάτ.

γεύω, μέλ. *γεύσω*, αόρ. α' *έγευσα*· Μέσ. μέλ. *γεύσομαι*, αόρ. α' *έγευσάμην*, υποτ. *γεύσεται, -σόμεθα*, **Επικ.** αντί *-ηται, -όμεθα*, παρακ. *γέγευμαι, I.* δίνω μια γεύση από κάτι· *τι*, σε **Ηρόδ.**· *σπάνια, τινά τι*, σε Ευρ.· ή *τινά τινος*, σε Πλάτ.· **πρβλ. γευστέον. II. 1.** Μέσ., *γεύομαι*, με Παθ. παρακ., *γεύομαι* ένα πράγμα, με γεν. σε Ομήρ. **Οδ., Θουκ. 2.** μεταφ., απολαμβάνω, χαίρομαι, αισθάνομαι· *δουρὸς ἀκωκῆς, οἷστου γεύσασθαι*, σε Όμηρ.· *γευσόμεθ' ἀλλήλων ἐγχείαις*, ας δοκιμάσουμε ο ένας τον άλλο με το δόρυ, σε Ομήρ. **Ιλ.**· *γεύομαι τα οφέλη*, τις ηδονές κάποιου πράγματος, *ἀρχῆς, ἐλευθερίης*, σε **Ηρόδ.**· είμαι έμπειρος, έχω πείρα κάποιου πράγματος, *μόχθων, πένθους*, σε Σοφ., Ευρ. (**πιθ. √ΓΕΥΣ**, **πρβλ. το Λατ. gus-tare).**

γέφυρα, ἡ, I. ανάχωμα, φράγμα ή σωρός χώματος για την ανάσχεση ποταμού, στον πληθ. σε Ομήρ. Ιλ.· η έκφραση *πολέμοιο γέφυραι*, φαίνεται να σημαίνει, το έδαφος μεταξύ των δύο γραμμών της μάχης = *μεταίχμιον*, στο ίδ. **II.** γέφυρα για τη διάβαση ποταμού, σε Ηρόδ., Αττ.· ο Όμηρ. επίσης φαίνεται να αναγνωρίζει αυτή τη σημασία στο ρήμα *γεφυρόω* (άγν. προέλ.).

γεφυρίζω, μέλ. -σω, εξυβρίζω από τη γέφυρα· υπήρχε μια γέφυρα μεταξύ Αθήνας και Ελευσίνας και, καθώς οι άνθρωποι τη διέβαιναν, είχαν τη συνήθεια να εξυβρίζουν και να λοιδορούν όποιον ήθελαν· από όπου, χλευάζω ελεύθερα και ανεμπόδιστα, σε Πλούτ.

γεφυριστής, -οῦ, ὁ, υβριστής, βλάσφημος, στον ίδ.

γεφυρο-ποιός, ὁ, αυτός που κατασκευάζει γέφυρες, Λατ. Pontifex, σε Πλούτ.

γεφυρόω (γέφυρα), μέλ. -ώσω, **1.** γεφυρώνω, κάνω κάτι διαβατό, προσπελάσιμο μέσω γέφυρας· *γεφύρωσε δέ μιν* (ενν. *τὸν ποταμὸν ἢ πετέλη*), το πεσμένο δέντρο έκανε μια γέφυρα πάνω από το ποτάμι, σε Ομήρ. Ιλ.· *γεφυρώω τὸν ποταμόν*, χτίζω γέφυρα πάνω από τον ποταμό, σε Ηρόδ.· *έγεφυρώθη ὁπόρος*, στον ίδ. **2.** φτιάχνω (ένα πέρασμα), όπως η γέφυρα· *γεφύρωσε κέλευθον*, έκανε δρόμο με γέφυρα, σε Ομήρ. Ιλ.

γεωγραφία, ἡ, γεωγραφία, η περιγραφή της γήινης επιφάνειας, σε Πλούτ.

γεω-γράφος[ᾱ], ὁ (γῆ, γράφω), αυτός που καταγράφει την περιγραφή της γης.

γε-ώδης, -ες (γῆ, εἶδος), αυτός που μοιάζει στη γη, γήινος, χωματώδης, σε Πλάτ.· αυτός που έχει βάθος γης, πολύ χώμα, σε Ξεν.

γεωλοφία, ἡ, λόφος από χώμα, από γη, σε Στράβ., Ανθ.

γεώ-λοφος, -ον, καλυμμένος με χώμα· ως ουσ., λόφος, λοφίσκος, γήλοφος, σε Ξεν.· επίσης, *γεώλοφον*, τό, σε Θεόκρ.

γεωμετρέω, μέλ. -ήσω, **I.** μετρώ τη γη, εξασκώ ή διδάσκω γεωμετρία, σε Πλάτ. **II.** μετρώ, καταμετρώ, με αιτ., σε Ξεν.

γεω-μέτρης, -ου, ὁ (μετρέω), αυτός που μετρά τη γη, ειδικός στη γεωμετρία, γεωμέτρης, σε Πλάτ.

γεωμετρία, ἡ, γεωμετρία, τέχνη της μέτρησης της γης, σε Ηρόδ., Πλάτ.

γεωμετρικός, -ῆ, -όν, I. αυτός που ανήκει ή αναφέρεται στη γεωμετρία, γεωμετρικός, σε Πλάτ.· *γεωμετρικῇ* (ενν. *τέχνη*), γεωμετρία, στον ίδ. **II.** ειδικός, ικανός, έμπειρος στη γεωμετρία, επιστήμονας της γεωμετρίας, στον ίδ.

γεω-μορία, ἡ (γῆ, μείρομαι), I. μέρος της γης, αγρός. **II.** = *γεωργία*, σε Ανθ.

γεώ-πεδον, τό = *γῆ-πεδον*, σε Ηρόδ.

γεω-πείνης, -ου, ὁ (γῆ, πένης), αυτός που κατέχει λίγη έκταση γης, σε Ηρόδ.

γεω-πονέω, καλλιεργώ τη γη, οργάνω το έδαφος· *γᾶπονειν*, σε Ευρ.

γεω-πόνος, ὁ, γεωργός, καλλιεργητής της γης, σε Ανθ.· σε Βάβρ. **γεη-πόνος**· Δωρ. τύπος *γᾱπόνος*, σε Ευρ.

γεωργέω (γεωργός), μέλ. -ήσω, **I.** είμαι αγρότης, γεωργός, καλλιεργητής, σε Πλάτ., Ξεν. κ.λπ. **II. 1.** με αιτ., καλλιεργώ, οργάνω, αροτριώ, σε Θουκ., Δημ. **2.** μεταφ., εργάζομαι σε κάτι, ασκώ κάτι, Λατ. *agitare*, στον ίδ.· *γεωργέω ἔκ τινος*, αποκομίζω κέρδη από κάτι, ζω από αυτό, στον ίδ.

γεωργία, ἡ, I. καλλιέργεια της γης, γεωργία, αγροτικές εργασίες, σε Θουκ., Πλάτ. **2.** στον πληθ., αγροκτήματα, οργωμένη γη, στους ίδ.

γεωργικός, -ῆ, -όν, I. αυτός που ανήκει ή αναφέρεται στη γεωργία, αγροτικός, σε Αριστοφ.· *ὁ γεωργικὸς λεώς*, λαός της υπαίθρου, στον ίδ.· *ἡ γεωργικῇ* (ενν. *τέχνη*), καλλιέργεια της γης, αγροτικές εργασίες, σε Πλάτ. **II.**

επιδέξιος στις αγροτικές εργασίες, έμπειρος στη γεωργία· και ως ουσ., καλός αγρότης, στον ιδ.

γε-ωργός, -όν (γῆ, *ἔργω), αυτός που οργώνει το έδαφος, σε Αριστοφ.· ως ουσ., γεωργός, ό, καλλιεργητής της γης, σε Ηρόδ., Αριστοφ., Πλάτ.

γεωρῶ, μέλ. -ήσω, σκάβω μέσα στη γη, ανοίγω υπόνομο ή μεταλλείο, εξορύσσω από ορυχείο, σε Ηρόδ.

γε-ωρύχος[ῶ], -ον (γῆ, ὀρύσσω), αυτός που σκάβει, ανασκάπτει τη γη, σε Στράβ.

γεω-τόμος, -ον (τέμνω), αυτός που σκάβει, ανοίγει το έδαφος, που οργώνει, σε Ανθ.

γῆ, ἡ, συνηρ. αντί γέα· δυϊκ., γεν. και δοτ. γαῖν· πληθ., γαῖ, γέαι, Ιων. γεν. γεῶν, αιτ. γᾶς, **I. 1.** γη αντίθ. προς τον ουρανό ή ξηρά αντίθ. προς τη θάλασσα, σε Όμηρ. κ.λπ.· *κατὰ γῆν*, πάνω στη γη ή μέσω ξηράς, σε Θουκ.· *κατὰ γῆς*, σε Ξεν.· *ἐπὶ γῆς*, στη γη, σε Σοφ.· *κατὰ γῆς*, κάτω από τη γη, σε Τραγ.· η γεν. μαζί με τοπικά επιρρ., *ἴνα γῆς, ποῦ γῆς*, Λατ. ubi terrarum, σε ποιο μέρος του κόσμου (σε ποιο τεταρτημόριο αυτού), πού μέσα σ' όλο τον κόσμο, σε Σοφ. κ.λπ. **2.** γη, ως φυσικό στοιχείο, αντίθ. προς τον αέρα, το νερό, τη φωτιά, σε Πλάτ. **II.** έδαφος, χώρα, σε Αισχύλ. κ.λπ.· *γῆνπρὸ γῆς*, από χώρα σε χώρα, στον ιδ. **III.** η γη ή το χώμα που οργώνεται, καλλιεργείται, σε Σοφ., Πλάτ. **IV.** σβώλος γης, στη φράση *γῆν καὶ ὕδωρ αἰτεῖν, γῆν καὶ ὕδωρ διδόναι*, ως σημεία υποταγής, σε Ηρόδ.

γη-γενής, -ές (γί-γνομαι), I. όπως το *αὐτό-χθων*, αυτός που έχει γεννηθεί από τη γη, λέγεται για τους πρωτόγονους ανθρώπους, σε Ηρόδ., Πλάτ. **II.** ο γεννημένος από τη Γη (Gaia ή Tellus), λέγεται για τους Τιτάνες και τους Γίγαντες, σε Αισχύλ., Σοφ.· ομοίως, λέγεται για πράγματα, πελώριος, μανιώδης, σε Αριστοφ.

γῆδιον, τό, υποκορ. του *γῆ*, μικρό κομμάτι γης, σε Αριστοφ., Ξεν.

γῆ-θεν, επίρρ., πέρα από τη γη ή από τη γη (δείχνει την προέλευση), σε Αισχύλ., Σοφ.

γηθέω, Δωρ. **γαῖθέω**, μέλ. -ήσω, αόρ. *ἀ' ἐγήθησα*· Επικ. *γήθησα*, παρακ. *γέγηθα*· Δωρ. *γέγαθα* (με σημασία ενεστ.), υπερσ. *ἐγεγήθειν*, Επικ. *γεγήθειν* (*γαίω*)· χαίρω, αγαλλομαι, σε Όμηρ.· με αιτ. πράγμ., *τίς᾽αν τάδε γηθήσειεν*; σε Ομήρ. Ιλ.· με μτχ. *γηθήσει προφανείσα* (αιτ. δυϊκ.), θα χαρεί με την εμφάνισή μας, στο ιδ.· *γέγηθας ζῶν*, χαίρεσαι με το να ζεις, με τη ζωή, σε Σοφ.· *γεγηθέναι ἐπὶ τινι*, στον ιδ.· μτχ. *γεγηθώς*, όπως το *χαίρων*, Λατ. impune, στον ιδ.

γῆθος, -εος, τό = το επόμ., (*γηθέω*), σε Πλούτ.

γηθοσύνη, ἡ (γηθέω), χαρά, αγαλλίαση, ευφροσύνη, τέρψη, σε Ομήρ. Ιλ.

γηθόσυνος, -η, -ον και -ος, -ον (γηθέω), χαρμόσυνος, ευτυχής, πρόσχαρος, χαρούμενος με κάτι· με δοτ., σε Ομήρ. Ιλ.· απόλ., στο ιδ.

γήινος, -η, -ον (γῆ), αυτός που ανήκει στη γη, σε Ξεν., Πλάτ.· επίσης, **γῆϊος**, σε Ανθ.

γηίτης, συνηρ. **γήτης, -ου, ό (γῆ)**, γεωργός, καλλιεργητής της γης, σε Σοφ.

γῆ-λοφος, ό = *γεῶλοφος*, λόφος, ύψωμα, ανάχωμα, σε Ξεν.

γη-μόρος, ό (μείρομαι), Δωρ. και Τραγ. **γα-μόρος**, Αττ. **γεω-μόρος**· αυτός που είναι κάτοχος ενός μεριδίου γης, ο ιδιοκτήτης γης· *οἱ γημόροι*, οι γαιοκτήμονες, οι κτηματίες, Λατ. optimātes, σε Ηρόδ.

γη-οχέω (ἔχω), είμαι ιδιοκτήτης γης, κατέχω γη, σε Ηρόδ.

γῆ-πεδον, Δωρ. και Τραγ. **γά-πεδον, τό**, τεμάχιο, κομμάτι γης, σε Αισχύλ.· πρβλ. **γεῶ-πεδον**.

γη-πετής, -ές (πίπτω), αυτός που πέφτει ή έχει πέσει στη γη, σε Ευρ.

γη-πόνος = γεω-πόνος.

γή-ποτος, -ον, βλ. [γῆ-ποτος](#).

γηραιός, -ά, -όν (γῆρας), τύπος με μακρό φωνήεν αντί *γεραιός*: γερασμένος, παλιός, ηλικιωμένος, σε Ησίοδ., Ηρόδ., Αισχύλ.

γηραλέος, -α, -ον = το προηγ., σε Αισχύλ.

γηράναι[ᾱ], απαρ. αορ. β' του *γηράσκω*, όπως αν προερχόταν από *γηράσκω*.

γηρᾷός, -όν = *γηραιός*, σε Ανθ.

γηράς, μτχ. αορ. β' του *γηράσκω*, όπως αν προερχόταν από *γηράσκω*.

γῆρας, τό, γεν. *γήραος*, συνηρ. *γήρως*, δοτ. *γήραϊ*, συνηρ. *γήρα* (*γέρων*),

γεράματα, προχωρημένη ηλικία, Λατ. *senectus*, σε Όμηρ. κ.λπ.

γηράσκω, μέλ. *γηράσω* και *γηράσομαι* [ᾱ], αόρ. α' *ἐγήρᾱσα*, παρακ. *γεγήρᾱκα*: υπάρχει επίσης τύπος ενεστ. **γηράω**: υπάρχουν επίσης και κάποιοι τύποι αορ.

β' από υποτιθέμενο ενεστ. *γήρημι* ή *γήρᾱμι*, γ' ενικ. *ἐγήρα*, απαρ. *γηράναι* [ᾱ], μτχ. *γηράς*, Επικ. δοτ. πληθ. *γηράντεσσι* (*γῆρας*), **I.** γερνώ, προχωρώ σε ηλικία,

γίνομαι ηλικιωμένος: και στον αόρ. και παρακ., είμαι γέρος, σε Όμηρ. κ.λπ.·

κηρύσσων γήρασκε, γερνούσε κατά τη διάρκεια άσκησης του αξιώματός του

ως κήρυκας, σε Ομήρ. Ιλ.: λέγεται για πράγματα, *χρόνος γηράσκων*, σε

Αισχύλ.: με αιτ. ως σύστ. αντικ., *βίον γηράναι*, σε Σοφ. **II.** μτβ. στον αόρ. α' *ἐγήρᾱσα*, έκανα κάποιον να γεράσει, τον έφερα σε μεγάλη ηλικία, σε Αισχύλ., Ανθ.

γηροβοσκεώ, μέλ. *-ήσω*, τρέφω ή περιποιούμαι κάποιον άνθρωπο μεγάλης ηλικίας, γηροκομώ, σε Ευρ. — Παθ., τυγχάνω περιποίησης στα γεράματα, σε Αριστοφ.

γηρο-βοσκός, -όν (βόσκω), αυτός που τρέφει ή περιποιείται κάποιον γέρο, σε Σοφ., Ευρ.

γηρο-κομία = *γηροβοσκία*, σε Πλούτ.

γηρο-κόμος, -ον (κομέω), αυτός που φροντίζει κάποιον ηλικιωμένο, σε Ησίοδ.

γηρο-τροφέω, μέλ. *-ήσω* = *γηροβοσκεώ*, σε Πλάτ.: Μέσ. μέλ. με Παθ.

σημασία, *γηροτροφήσομαι*, σε Δημ.

γηρο-τρόφος, -ον (τρέφω) = *γηροβοσκός*, σε Ευρ.

γηρυ-γόνη, ή (γενέσθαι), γεννημένη από τον ήχο, λέγεται για τον αντίλαλο, σε Θεόκρ.

γήρῡμα, -ατος, τὸ (γηρύω), φωνή, ήχος, φθόγγος, σε Αισχύλ.

Γηρῡνής, -ου, ὁ (γηρύω), Γίγαντας με τρία σώματα, δηλ. κράχτης,

φωνακλάς, σε Πίνδ.: **Γηρῡονεύς, -έως**, Επικ. *-ῆος*, σε Ησίοδ.: **Γηρῡών, -όνος**, σε Αισχύλ.

γῆρυς, -υος, ή, φωνή, ομιλία, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ., Ευρ.

γηρύω, Δωρ. *γᾱρύω[ῡ]*, μέλ. *-ύσω* [ῡ], αόρ. α' *ἐγήρῡσα*, σε Αριστοφ. — Μέσ.

μέλ. *-ύσομαι*, αόρ. α' *ἐγηρυσάμην* και Παθ. αόρ. *ἐγηρύθην*. **I.** τραγουδώ ή

μιλώ, λέγω, φωνάζω, κράζω, σε Τραγ.: με αιτ. ως σύστ. αντικ., *προφέρω*,

ξεστομίζω, σε Ευρ. **II.** το Μέσ. χρησιμ. με τον ίδιο τρόπο, *ψάλλω*, σε Ομηρ.

Ύμν.: με αιτ. ως σύστ. αντικ., σε Ησίοδ., Ευρ.: *τοῖ σκῶπες ἀηδόσι γαρύσαιντο*,

ας ψάλουν οι κουκουβάγιες εναντίον των αηδονιών, σε Θεόκρ. (πρβλ. Λατ.

garrus, garrulus).

γήρως, συνηρ. γεν. του *γῆρας*.

γήτειον, τό, Αττ. αντί *γῆθιον*, πράσο, σε Αριστοφ.

γήτης, ὁ, συνηρ. αντί *γῆτης*.

Γίγαντειος, -α, -ον (γίγας), αυτός που ανήκει στους Γίγαντες, πελώριος, τεράστιος, σε Λουκ.

Γίγαντ-ολέτης, -ου (ὄλλυμι), φονέας Γιγάντων, σε Ανθ.· **-ολέτωρ, -ορος, ό**, σε Λουκ.

Γίγαντο-φόνος, -ον (*φένω), δολοφόνος Γιγάντων, σε Ευρ.

γίγαρτον[ι], κουκούτσι σταφυλιού, σε Σιμων.· στον πληθ., σταφύλια, σε Αριστοφ.

Γίγας[ι], -αντος, ό, πληθ., δοτ. *Γίγᾱσιν*, Επικ. *Γιγάντεσσιν* (γῆ, γαῖα;)· **I.** κυρίως στον πληθ., *Γίγαντες*, οι Γίγαντες, μια άγρια φυλή που εξολοθρεύτηκε από τους θεούς, σε Ομήρ. Οδ.· παριστάνονται ως γιοι της Γης, σε Ησίοδ. **II.** ως επιθ., δυνατός, ισχυρός, *Ζέφυρος γίγας*, σε Αισχύλ.

γίγγλῡμος ή γιγγλυμός, ό, 1. αρμός, άρθρωση, κλείδωση· **2.** σύνδεσμος, άρθρωση στο θώρακα, σε Ξεν.

γί-γνομαι, Ιων. και στα μεταγεν. έλλ. **γί-νομαι[ι]**, μέλ. *γενήσομαι*, αόρ. β' *έγενόμην*, Ιων. β' ενικ. *γένενυ*, γ' ενικ. *γενέσκετο*, συγκεκ. *έγεντο*, παρακ. *γένονα*, υπερσ. *έγεγόνειν*, Ιων. *έγεγόνεα*· για τους Επικ. τύπους *γέγαα*, *γεγάασι* κ.λπ., βλ. [γέγαα](#)· εκτός αυτών, έχουμε κάποιους Παθ. τύπους, αόρ. α' *έγενήθην*, παρακ. *γεγένημαι*, γ' ενικ. υπερσ. *έγεγένητο* ή *γεγένητο* (το γί-γνομαι είναι ο συγκεκ. τύπος από το γι-γένομαι, √GEN· πρβλ. αόρ. β' [γενέσθαι](#), [γένος](#) κ.λπ.· όμοια στα Λατ. gi-gno αντί gi-geno).

Η ριζική σημασία είναι, **I.** έρχομαι σε κατάσταση ύπαρξης, έρχομαι στη ζωή, Λατ. *gigni*· **1.** λέγεται για πρόσωπα, γεννιέμαι· *νέον γεγαώς*, νεογέννητος, σε Ομήρ. Οδ.· *γεγονένα έκ τινος*, σε Ηρόδ.· σπανιότερα *άπό τινος*, στον ίδ.· *τινός*, σε Ευρ.· με αριθμητικά, *έτα τρία και δέκα γεγονώς*, Λατ. *natus annos tredecim*, σε Ηρόδ. κ.λπ. **2.** λέγεται για πράγματα, παράγομαι, σε Πλάτ., Ξεν. κ.λπ.· για ποσά, αθροίσματα, *ό γεγονώς άριθμός*, το όλο αποτέλεσμα ή ποσό, σε Πλάτ. **3.** λέγεται για περιστατικά, λαμβάνω χώρα, πραγματοποιούμαι, συμβαίνω, τελούμαι, και στους παρελθοντικούς χρόνους, έχω τελεσθεί, έχω συμβεί, σε Όμηρ. κ.λπ.· *ό μή γένοιτο*, Λατ. *quod dii prohibeant*, σε Δημ.· με δοτ. και μτχ., *γίγνεται τί μοι βουλομένω, άσμένω*, είμαι χαρούμενος με την ύπαρξή του, σε Θουκ. κ.λπ.· λέγεται για θυσίες, οίωνους κ.λπ., είμαι ευνοϊκός, αίσιος, ευμενής, στον ίδ., σε Ξεν.· στη μτχ. ουδ., *τό γενόμενον*, το συμβάν, το περιστατικό, σε Θουκ.· *τά γενόμενα*, αυτά που έχουν συμβεί, τα γεγονότα, σε Ξεν.· *τά γεγενημένα*, τα προηγούμενα περιστατικά, το παρελθόν, στον ίδ.· *τό γενησόμενον*, το μέλλον, σε Θουκ.· χρησιμοποιείται για τον χρόνο, *ώς τρίτη ήμέρη έγένετο*, όταν έφτασε η τρίτη μέρα, σε Ηρόδ. **II. 1.** ακολουθ. από κατηγορ., εισέρχομαι σε μια συγκεκριμένη κατάσταση, μετατρέπομαι, καταντώ, γίνομαι, Λατ. *fiēi*, και (στους παρελθοντικούς χρόνους) είμαι τέτοιος ή τέτοιου είδους, σε Όμηρ. κ.λπ.· *πάντα γιγνόμενος*, αυτός που στρέφεται προς κάθε κατεύθυνση, σε Ομήρ. Οδ.· *ομοίως, παντοίος γιγνόμενος*, σε Ηρόδ.· *τί γένωμαι*; τι να γίνω; δηλ. ποια θα είναι η τύχη μου; σε Αισχύλ.· *ούκ έχοντες ό,τι γένωνται*, σε Θουκ. **2.** με επίρρ., *κακώς έγένετό μοι*, (κάτι) μου πήγε στραβά, σε Ηρόδ.· *εϋ, καλώς γίγνεται*, εξελίσσεται καλά, έχει καλώς κ.λπ., σε Ξεν. **3.** ακολουθ. από τις πλάγιες πτώσεις ουσ., **(α)** με γεν., *γίγνομαι τών δικαστέων*, γίνομαι μέλος του δικαστηρίου, ένας από τους δικαστές, σε Ηρόδ. κ.λπ.· *αποδίδομαι σε κάποιον, ανήκω σε κάποιον, ή νίκη γίγνεται τινος*, σε Ξεν.· είμαι ή γίνομαι κύριος κάποιου, *έαυτοϋ γίγνομαι*, σε Σοφ. κ.λπ.· *γίγνομαι έντός έωϋτοϋ*, σε Ηρόδ.· λέγεται για πράγματα, στοιχίζω, δηλ. κοστίζω, αξίζω, πωλούμαι τόσο, με γεν. της αξίας, *αί τριχίδες εί γενοίαθ' έκατόν τούβολοϋ*, σε Αριστοφ. **β)** με πρόθ., *γίγνομαι άπό ή έκ δείπνου*, έχω

τελειώσει το δείπνο μου, σε Ηρόδ.: *γίγνομαι εἰς τόπον*, βρίσκομαι σε... ή πλησίον..., στον ιδ.: *γίγνομαι ἐξόφθαλμῶν τινι*, εξαφανίζομαι, απομακρύνομαι από την όραση, το οπτικό πεδίο κάποιου, στον ιδ.: *γίγνομαι ἐν τόπῳ*, βρίσκομαι σε ένα μέρος, στον ιδ.: ομοίως, *γίγνομαι ἐνποιήσει*, ασχολούμαι με την ποίηση, στον ιδ. κ.λπ.: *δι' ἐχθρας, δι' ἔριδος γίγνομαι τινι*, γίνομαι εχθρός με κάποιον, σε Αριστοφ. κ.λπ.: *γίγνομαι ἐπὶ τινι*, υποτάσσομαι στην εξουσία κάποιου ή στις δυνάμεις του, σε Ξεν.: *γίγνομαι μετὰ τινος*, συμπαραστέκομαι, είμαι στο πλευρό κάποιου, πάω με το μέρος του, στον ιδ.: *γίγνομαι παρά τινα*, έρχομαι ή πάω σε κάποιον, σε Ηρόδ.: *γίγνομαι πρὸς τόπῳ*, βρίσκομαι σε ή κοντά σε..., σε Πλάτ.: *γίγνομαι πρὸς τινι*, ασχολούμαι με..., σε Δημ.: *γίγνομαι πρὸς τι*, σε Πλάτ.: *γίγνομαι πρὸ ὁδοῦ*, κατευθύνομαι, πηγαίνω μπροστά, σε Ομήρ. Ιλ.

γι-γνώσκω, Ιων. και στα μεταγεν. ελλ. **γινώσκω**, μέλ. *γνώσομαι*, παρακ. *ἔγνωκα*, αόρ. β' *ἔγνω*ν (όπως από ρήμα σε -μι), Επικ. *γνῶν*, υποτ. *γνῶ*, Επικ. *γνώω*, *γνώομεν*, *γνώωσι*, απαρ. *γνῶναι*, Επικ. *γνώμεναι*. Παθ., μέλ. *γνωσθήσομαι*, αόρ. α' *ἐγνώσθην*, παρακ. *ἔγνωσμαι*. **I.** μαθαίνω να γνωρίζω, αντιλαμβάνομαι, κατανοώ, μαθαίνω, σημειώνω, και στους παρελθοντικούς χρόνους γνωρίζω· με αιτ., σε Ομηρ. κ.λπ.: επίσης, διαχωρίζω, διαφοροποιώ, διακρίνω, *ὥς εὖ γινώσκης ἡμὲν θεὸν ἠδὲ καὶ ἄνδρα*, να διαχωρίζεις τους θεούς από τους ανθρώπους, σε Ομήρ. Ιλ.: με γεν., *γνώτην ἀλλήλων*, γνώριζε ο ένας την ύπαρξη του άλλου, σε Ομήρ. Οδ.: *γνῶ χωομένοιο*, γνώριζε ότι ήταν θυμωμένος, σε Ομήρ. Ιλ.: με μτχ., *ἔγνω μιν οἰωνὸν ἑόντα*, αντιλήφθηκα ότι ήταν πτηνό ως ένδειξη οιωνού, σε Ομήρ. Οδ.: *ἔγνω ἡττημένος*, ένιωσα πως είχα ηττηθεί, σε Αριστοφ.: επίσης με απαρ., *ἵνα γνῶ τρέφειν*, για να μπορέσει να μάθει πώς να ανατρέφει, σε Σοφ. **II.** παρατηρώ, σχηματίζω γνώμη, κρίση για μια κατάσταση, κρίνω ή σκέπτομαι μ' αυτόν τον τρόπο, σε Ηρόδ., Αττ.: στους διαλόγους: *ἔγνω*ν, καταλαβαίνω, σε Σοφ. — Παθ., εκφέρομαι, διακηρύσσομαι, γίνομαι γνωστός, λέγεται για πρόταση, απόφαση ή κρίση, σε Θουκ. κ.λπ.: επίσης, κρίνω, αποφασίζω, ορίζω, εκδίδω διάταγμα, με αιτ. και απαρ., σε Ηρόδ. κ.λπ. (το **γι-γνώσκω** είναι αναδιπλασιασμός από *√ΓΝΩ*, πρβλ. **γνῶναι**, **γνωτός** κ.λπ.: όμοια με το Λατ. *gnosco*).

γίνομαι, γινώσκω, βλ. **γίγνομαι, γινώσκω**.

γλᾶγάω (**γλάγος**), είμαι γαλακτερός, χυμώδης, σε Ανθ.

γλᾶγερός, -ά, -όν (**γλάγος**), γεμάτος με γάλα, σε Ανθ.: ομοίως, **γλᾶγόεις, -εσσα, -εν**, στο ιδ.

γλᾶγο-πήξ, -ήγος, ό, ή (**πήγνυμι**), αυτός που πήζει το γάλα, σε Ανθ.

γλάγος[ᾱ], -εος, τό, ποιητ. αντί *γάλα*, *γάλα*, σε Ομήρ. Ιλ.

γλακτο-φάγος, [ᾱ], -ον (**φαγεῖν**), συγκεκ. τύπος του *γαλακτο-*, αυτός που τρέφεται, ζει με το γάλα, σε Ομήρ. Ιλ.

γλάμων[ᾱ], -ον, ο «τσιμπλιάρης», σε Αριστοφ.

γλαυκιῶ, απαντά μόνο στην Επικ. μτχ., *γλαυκιῶν*, αυτός που κοιτάζει με διαπεραστικό και άγριο βλέμμα, λέγεται για λιοντάρι, σε Ομήρ. Ιλ.

γλαυκ-όμματος, -ον (**όμμα**), γκριζομάτης, σε Πλάτ.

γλαυκός, -ή, -όν, I. σε Ομηρ. πθ. χωρίς την έννοια χρώματος, αυτός που λαμπυρίζει, που αστράφτει, ο ασημένιος, λέγεται για τη θάλασσα, σε Ομήρ. Ιλ., Τραγ. **II.** αργότερα κυρίως με την έννοια χρώματος, γαλαζοπράσινος,

γαλαζόγκριζος (κυανόφαιος), Λατ. *glaucus*, χρησιμοποιείται για την ελιά, σε Σοφ., Ευρ.: ιδίως λέγεται για τα μάτια, τα ανοιχτά γαλάζια ή γκριζα, Λατ. *caesius*, σε Ηρόδ., Ευρ.

γλαυκ-ῶπις, ἥ, γεν. -ιδος, αιτ. -ιδα ή -ιν (ῶψ)· σε Όμηρ. ως επίθ. της θεάς Αθηνάς, που είχε αστραφτερούς, πολύ φωτεινούς, λαμπερούς και άγριους οφθαλμούς, μάτια· βλ. [γλαυκός](#).

γλαυκ-ώψ, -ῶπος, ὅ, ἥ = γλαυκῶπις, σε Πίνδ.

γλαύξ, Αττ. γλαῦξ, γεν. γλαυκός, ἥ, κουκουβάγια· αποκαλείται έτσι εξαιτίας των άγρια αστραφτερών, εκθαμβωτικών οφθαλμών της (βλ. [γλαυκός](#) και πρβλ. [σκώψ](#))· παροιμ., γλαῦκ' Ἀθήναζε, γλαῦκ' εἰς Ἀθήνας = κάνω κάτι περιττό, μάταιο και ωστόσο καμαρώνω γι' αυτό, όπως όταν κάποιος φέρνει κουκουβάγιες στην Αθήνα, γιατί έτσι κι αλλιώς στην Αθήνα υπάρχουν πολλές (στα νομίσματα), σε Αριστοφ.· τα αθηναϊκά ασημένια νομίσματα λέγονταν γλαῦκες Λαυρεωτικάί, επειδή ως εικόνα τους είχαν μια κουκουβάγια, στον ίδ. γλᾱφῦρία, ἥ, στιλπνότητα, απαλότητα ενός πράγματος ή μιας συμπεριφοράς, σε Πλούτ.

γλαφῦρός, -ά, -όν (γλάφω), I. κοῖλος, βαθουλός, λέγεται για τα πλοία, σε Όμηρ.· χρησιμοποιείται και για τις σπηλιές, στον ίδ.· επίσης για τη λύρα, σε Ομήρ. Οδ.· *γλαφυρός λιμήν*, βαθύ λιμάνι ή όρμος, στο ίδ. **II.** λείος, στιλπνός, τέλειος· λέγεται για πρόσωπα, λεπτός, ακριβής, απαιτητικός, σε Αριστοφ.· *επίρρ. -ρῶς* και *ουδ. ὡς επίρρ.*, σε Λουκ.

γλαφῦρότης, -ητος, ἡ = *γλαφυρία*, σε Λουκ.

γλάφω[ᾱ], ανασκάπτω, ξύνω, σκάβω το έδαφος, λέγεται για λιοντάρι, σε Ησίοδ.

γλάχων και γλακὼ[ᾱ], Δωρ. αντί *γλήχων*, -ώ, βλ. [βλήχων](#).

γλευκο-πότης, ὁ, αυτός που πίνει καινούριο, δηλ. φρέσκο κρασί, μούστο, σε Ανθ.

γλεῦκος, -εος, τό (γλυκός), Λατ. *mustum*, ο μούστος, το νέο κρασί που δεν ζυμώθηκε, σε Αριστ.

γλέφαρον, τό, Αιολ. αντί *βλέφαρον*.

γλήνη, ἡ, κόρη ματιού, βολβός ματιού, οφθαλμός, σε Όμηρ., Σοφ.· επειδή οι εικόνες των αντικειμένων σχηματίζονται μικρές πάνω στην κόρη του οφθαλμού, κατάντησε να σημαίνει το μικρό είδωλο ενός άλλου μεγαλύτερου πράγματος, τη μαριονέτα, την κούκλα· *ὡς χλευαστική έκφραση ή επίπληξη, ἔρρε, κακὴ γλήνη*, φύγε, γκρεμίσου δειλή, ασήμαντη κόρη, σε Ομήρ. Ιλ. (αμφίβ. προέλ.).

γλήνος, -εος, τό, στον πληθ., πράγματα που αξίζουν παρατήρησης, αξιοθαύμαστα θεάματα, αξιοθέατα, σε Ομήρ. Ιλ.

γλήχων, Δωρ. *γλάχων*, βλ. [βλήχων](#).

γλίσχρ-αντιλογ-εξ-επίτριπτος, -ον, αυτός που αντιλέγει για μηδαμινά πράγματα, αχρείος άνθρωπος, σε Αριστοφ.

γλίσχρος, -α, -ον (γλίχομαι), I. κολλώδης, γλοιώδης, σε Πλάτ.· **II.** μεταφ., **1.** αυτός που προσκολλάται στενά και επίμονα σε κάποιον, ο ενοχλητικός, σε Αριστοφ.· *γλίσχρως ἐπιθυμεῖν*, σε Πλάτ. **2.** φειδωλός, «σφιχτός», ολιγόλογος, σε Αριστ.· *επίρρ., γλίσχρως*, σε Πλάτ., Ξεν.· *απ' όπου, με δυσκολία, δυσχερώς· γλίσχρως καὶ μόλις*, σε Δημ. **3.** λέγεται για πράγματα, μηδαμινός, ανάξιος λόγου, ευτελής, μικρός, στον ίδ., σε Πλούτ.

γλίσχρων, -ονος, ὁ, φειδωλός, φιλάργυρος, τσιγκούνης, σε Αριστοφ.

γλίχομαι, [ῖ], μόνο στον ενεστ. και παρατ., επιμένω σε κάτι, αγωνίζομαι για κάτι, προσπαθώ να απολαύσω κάτι, ποθώ, επιθυμώ σφοδρά ένα πράγμα· με γεν., σε Ηρόδ., Πλάτ.· *ὡς στρατηγήσεις γλίχει*, αγωνίσου πώς θα γίνεις στρατηγός, σε Ηρόδ.· με απαρ., είμαι πρόθυμος να πράξω κάτι, σε Πλάτ. Δημ. **γλοιο-πότις, -ιδος, ἡ**, αυτή που ρουφά τον ρύπο, τη λίγδα, τη «λέρα», σε Ανθ. **γλοιός, ὁ, I.** κάθε είδους κολλώδης ουσία, κόλλα· *γλοιὸς ἀπὸ τῆς ὕλης*, ρετσίνα από το δέντρο, σε Ηρόδ. **II.** *ὡς επίθ.*, **γλοιός, -ά, -όν**, ολισθηρός, πανούργος, υποκριτικός, άπιστος, σε Αριστοφ.

γλουτός, ὁ, οπίσθια, «καπούλια», πρωκτός, σε Ομήρ. Ιλ.· πληθ., τα οπίσθια, Λατ. *nates*, στον ίδ., σε Ηρόδ.

γλυκαίνω, μέλ. -ᾶνῶ, κάνω κάτι γλυκό, γλυκαίνω. — Παθ., γίνομαι γλυκός, γλυκαίνομαι, σε Μόσχ.

γλυκερός, -ά, -όν = *γλυκός*, σε Ομήρ. Οδ., Ευρ.

γλυκερό-χρως, -ωτος, ὁ, ἡ, αυτός που έχει γλυκό δέρμα, σε Ανθ.

γλυκύ-δακρυς, -υ (δάκρυ), αυτός που προκαλεί γλυκά δάκρυα, σε Ανθ.

γλυκύ-δωρος, -ον (δῶρον), αυτός που έχει ή φέρει γλυκά δώρα, σε Ανθ.

γλυκῦ-ηχής, -ές (ἡχος), αυτός που ηχεί, ακούγεται γλυκά, σε Ανθ.

γλυκῦθῦμία, ἡ, γλυκύτητα πνεύματος· καλοσύνη, φιλανθρωπία, αγαθή διάθεση, σε Πλούτ.

γλυκύ-θῦμος, -ον, I. αυτός που έχει γλυκιά ψυχή, γλυκιά διάθεση, σε Ομήρ.

Ιλ. II. Ενεργ., αυτός που τέρπει το πνεύμα, την ψυχή, ο ευφρόσυνος, ο σαγηνευτικός, σε Αριστοφ.

γλυκύ-καρπος, -ον, αυτός που φέρει γλυκό καρπό, σε Θεόκρ.

γλυκύ-μᾶλον, Αιολ. και Δωρ. αντί *γλυκύ-μηλον*, γλυκόμηλο· ως όρος χρησιμ. για να δηλώσει στοργή, τρυφερότητα, αγάπη, σε Θεόκρ.

γλυκῦ-μειλῖχος, -ον, γλυκὺς, εράσμιος, αξιαγάπητος, θελκτικός, σε Ομηρ. Ὑμν.

γλυκῦμῦθέω, μέλ. *-ήσω*, μιλά με γλυκύτητα· και *γλυκῦμῦθος, -ον*, γλυκομίλητος, σε Ανθ.

γλυκύ-παις, ὁ, ἡ, αυτός που έχει γλυκείς, ωραίους απογόνους, σε Ανθ.

γλυκῦ-παρθενος, ἡ, γλυκιά παρθένος κόρη, σε Ανθ.

γλυκὺς, -εῖα, -ύ, I. 1. γλυκός, σε Ομήρ. **Ιλ.** κ.λπ.· μεταφ., ευχάριστος, ευφρόσυνος, σε Όμηρ. κ.λπ.· *γλυκύ ἐστι*, με απαρ., σε Αισχύλ. κ.λπ. **2.** λέγεται για νερό, δροσερό, φρέσκο, υγιεινό, πόσιμο, γλυκό, αντίθ. προς το *πικρός*, σε Ηρόδ. **3.** μετά τον Όμηρ., λέγεται για πρόσωπα, αγαπητός, προσφιλής, σε Σοφ.· *ὦ γλυκύτατε*, αγαπητέ μου φίλε, σε Αριστοφ.· μερικές φορές χρησιμ. με αρνητική σημασία: απλός, αγαθιάρης, μωρός, ανόητος· *ὥς γλυκὺς εἶ!* σε Πλάτ. **II.** συγκρ. και υπερθ. *γλυκίων* (ἦ Αττ., ἱ Επικ.), *γλύκιστος*· επίσης, *γλυκύτερος, -τατος*, σε Πίνδ., Αττ.

γλυκύτης, -ητος, ἡ (γλυκὺς), γλυκύτητα, ηδύτητα, σε Ηρόδ.

γλυπτήρ, -ῆρος, ὁ (γλύφω), γλυπτικό εργαλείο, σμίλη, σε Ανθ.

γλύπτης, -ου, ὁ (γλύφω), σκαλιστής, γλύπτης μαρμάρου, σε Ανθ.

γλυπτός, -ῆ, -όν (γλύφω), σκαλισμένος, χαραγμένος, σμιλευμένος, σε Ανθ.

γλύφᾱνος[ῦ], ὁ (γλύφω), εργαλείο γλυπτικής, μαχαίρι, σμίλη, σε Ομηρ. Ὑμν., Θεόκρ.· *γλύφανος καλάμου*, κονδυλομάχαιρο, σε Ανθ.

γλῦφειον, τό = *γλύφανος*, σε Λουκ.

γλῦφίς, -ίδος, ἡ, κυρίως στον πληθ. *γλυφίδες*, χαραγμένη αιχμή του βέλους, σε Όμηρ., Ηρόδ.· *περῶται γλυφίδες*, το ίδιο το βέλος, σε Ευρ.

γλύφω[ῦ], μέλ. *γλύψω*, αόρ. α' *ἔγλυψα* — Παθ., αορ. α' *μτχ. γλυφθέν*, αορ. β' *γλυφέν [ῦ]*, παρακ. *γέγλυμμαι* (συγγενές προς το *γλάφω*), **I.** σκαλίζω, χαράσσω με μαχαίρι, σε Αριστοφ.· *γλύφω σφρηγῖδας*, τις εγχαράσσω, τις εντυπώνω, σε Ηρόδ.· λέγεται για γλύπτες, στον ιδ. **II.** σημειώνω, γράφω (πάνω σε αναθηματικές, κέρινες πλάκες), *γλύφω τόκους*, σε Ανθ.

γλώξ, ἡ, μόνο στον πληθ. *γλῶχες*, τα «μουστάκια» του καλαμποκιού, σε Ησίοδ. (συγγενές προς το *γλωχίν*).

γλώσσα, Αττ. γλῶττα, -ης, ἡ, I. 1. το αισθητήριο όργανο, η γλώσσα, σε Όμηρ. κ.λπ. **2.** η γλώσσα ως όργανο ομιλίας: *γλώσσης χάριν*, εξαιτίας της αγάπης για ομιλία, σε Ησίοδ., Αισχύλ.· *ἀπὸ γλώσσης*, από ελευθεροστομία, σε Ηρόδ., Θουκ.· *οὐκ ἀπὸ γλώσσης*, όχι από απλή ομιλία του στόματος, όχι από απλή διάδοση, σε Αισχύλ.· όμοια, *οὐ κατὰ γλῶσσαν*, σε Σοφ.· *ιέναι γλῶσσαν*, αφήνω ελεύθερη τη γλώσσα μου, ομιλώ χωρίς περιορισμούς, στον ιδ.· *πληθ., κερτομίοις γλώσσαις*, δηλ. με άνιερές βρισιές, βλασφημιές, στον ιδ.· για το *βοῦς ἐπὶ γλώσση*, βλ. **βοῦς**. **II.** διάλεκτος, ομιλούμενη γλώσσα, σε Όμηρ., Ηρόδ. κ.λπ. **III.** οτιδήποτε έχει το σχήμα της γλώσσας· στη μουσική, η γλώσσα, το επιστόμιο του αυλού, σε Αισχίν. (άγν. προέλ.).

γλωσσαλγία, ἡ, ατέρμονη ομιλία, πολυλογία, φλυαρία, σε Ευρ.

γλῶσσ-αλγος, -ον (ἄλγος), αυτός που ομιλεί τόσο μέχρι να πονέσει η γλώσσα του, πολυλόγος, ο φλύαρος.

γλωσσίς = γλωττίς, σε Λουκ.

γλωσσό-κομον, τό (γλῶσσα III, κομέω), θήκη για φύλαξη των γλωσσίδων των μουσικών οργάνων· θήκη, κιβώτιο, σε Κ.Δ.

γλῶττα, ἡ, Αττ. αντί γλῶσσα.

γλωττίς, -ίδος, ἡ=γλῶσσα III, σε Λουκ.

γλωχίν[ι] ἢ γλωχίς, ἡ, γεν. -ῖνος, κάθε προεξέχον σημείο, «μύτη», **1.** η απόληξη του λουριού του ζυγού, σε Ομήρ. Ιλ. **2.** η «μύτη», η αιχμή του βέλους, σε Σοφ., Ανθ. (αμφίβ. προέλ.).

γναθμός, ὁ, σαγόνι, ποιητ. τύπος του γνάθος, σε Όμηρ.· επίσης στον πληθ., σε Ομήρ. Οδ.· μεταφ., γναθμοὶ φαρμάκων, το «δάγκωμα» του δηλητηρίου, σε Ευρ.· για το ἄλλοτρίοις γναθμοῖσι γελᾶν, βλ. ἄλλότριος.

γνάθος[α], ἡ (συγγενές προς το γένος), **1.** η σιαγόνα, κυρίως η κάτω σιαγόνα, ἡ κάτω γνάθος, σε Ηρόδ.· ἔπαγε γνάθον, βάλε τα δόντια σου πάνω του!, σε Αριστοφ.· συχνότερα στον πληθ., σε Πλάτ. κ.λπ. **2.** μεταφ., λέγεται για τη φωτιά, σε Αισχύλ. **3.** μεταφ., επίσης, όπως το Λατ. fauces, λέγεται για ένα στενό πορθμό, στον ίδ., σε Ξεν. **4.** η αιχμή ἢ η ἄκρη της σφήνας, σε Αισχύλ. **γναμπτός, -ή, -όν** (γνάμπτω), **I. 1.** σκαλισμένος, καμπύλος, λυγισμένος, σε Όμηρ. **2.** εύκαμπτος, ευλύγιστος, μαλακός, λέγεται για τα μέλη του ζώντος ανθρώπινου σώματος, στον ίδ. **II.** μεταφ., είμαι πτοημένος, αποθαρρυσμένος, έτοιμος να λυγίσω, οὔτε νόημα γναμπτὸν ἐνὶ στήθεσσι (λέγεται για τον Αχιλλέα), σε Ομήρ. Ιλ.

γνάμπτω, μέλ. -ψω, αόρ. α' ἔγναμψα, Επικ. γνάμψα· ποιητ. τύπος του κάμπτω, χρησιμ. από τον Όμηρ., όταν ένα βραχύ φωνήεν γίνεται μακρό πριν από την πρώτη συλλαβή του, λυγίζω· γνάμπτω τινά, λυγίζω, κάμπτω τη θέληση κάποιου, σε Αισχύλ.

γνάπτω, γναφεύς, βλ. κνάπτω, κναφεύς.

γνήσιος, -α, -ον (γένος), αυτός που ανήκει στο γένος, δηλ. ο γεννημένος νόμιμα, ο νόμιμος απόγονος, αντίθ. προς το νόθος, σε Όμηρ.· φρονεῖν γνήσια, έχω ευγενή φρονήματα (παρά την ταπεινή καταγωγή μου), σε Ευρ.· γνήσια γυναικες, οι νόμιμοι σύζυγοι, αντίθ. προς το παλλακίδες, σε Ξεν.· γνήσιοι τῆς Ἑλλάδος, γνήσια τέκνα της Ελλάδας, σε Δημ.· επίρρ. -ίως, νόμιμα, αληθινά, πραγματικά, σε Ευρ.

γνοίην, ευκτ. αορ. β' του γινώσκω· γνούς, μτχ.

γνόφος, ὁ = δνόφος, σε Λουκ.

γνῶξ (γόνυ), επίρρ., με λυγισμένα γόνατα, γονατιστά· γνῶξ ἐριπών, πέφτω στα γόνατα, σε Ομήρ. Ιλ.

γνῶ, Επικ. αντί ἔγνω, γ' ενικ. αορ. β' του γινώσκω· αλλά, γνῶ, γ' ενικ. υποτ. **γνῶθι**, προστ. αορ. β' του γι-γνώσκω.

γνῶμα, -ατος, τό (γι-γνώσκω), **I.** σημάδι, τεκμήριο, δείγμα όπως το γνώρισμα, σε Ηρόδ., Σοφ. **II.** γνώμη, κρίση, εκπεφρασμένη αντίληψη = γνώμη, σε Αισχύλ., Ευρ.

γνωματεύω (γνῶμα), μέλ. -σω, διαμορφώνω αντίληψη, σχηματίζω γνώμη για κάτι, βλέπω ευκρινώς, διακρίνω κάτι, σε Πλάτ.

γνώμη, ἡ (γι-γνώσκω), **I.** μέσο γνώσης, σήμα, διακριτικό γνώρισμα, τεκμήριο, σε Θέογν. **II.** ὄργανο με το οποίο κάποιος προσεγγίζει, κατακτά τη γνώση, το πνεύμα. **1.** σκέψη, κρίση, διάνοη, διάνοια, σε Σοφ.· με αιτ. απόλ., γνώμην ἱκανός, ευφυής, έξυπνος, σε Ηρόδ.· γνώμην ἀγαθός, σε Σοφ.· γνώμην ἔχειν, εννοώ, κατανοώ, στον ίδ.· προσέχειν γνώμην, λειτουργώ με περίσκεψη,

είμαι σε επιφυλακή, ετοιμότητα, δίνω προσοχή· *ἀπὸ γνώμης*, με καθαρή συνειδηση, σε Αισχύλ.· *ἀλλά, οὐκ ἀπὸ γνώμης*, όχι χωρίς ορθολογική σκέψη, με θετική κρίση, σε Σοφ. **2.** το πνεύμα, η ψυχή κάποιου, η θέληση, ο σκοπός, η επιδίωξη, η διάθεση, η κλίση, σε Αισχύλ. κ.λπ.· *ἐν γνώμῃ γεγονέναι τινί*, διατελώ υπό την εύνοια κάποιου, σε Ηρόδ.· *τὴν γνώμην ἔχειν πρὸς τινα ἢ τι*, έχω τη διάθεση, βλέπω, κλίνω προς το μέρος..., σε Θουκ.· *ἀφ' ἑαυτοῦ γνώμης*, με τη δική του συγκατάθεση, βούληση, στον ιδ.· *ἐκ μιᾶς γνώμης*, με μία σύμφωνη γνώμη, ομόφωνα, σε Δημ.· *ομοίως, μιᾶ γνώμῃ*, σε Θουκ.· στον πληθ., *φίλιαι γνώμαι*, φιλικὰ συναισθήματα, σε Ηρόδ. **III. 1.** κρίση, γνώμη, άποψη· *πλεῖστός εἰμι τῇ γνώμῃ*, βλέπω περισσότερο προς την άποψη ότι..., σε Ηρόδ.· *ομοίως, ταύτῃ πλεῖστος τὴν γνώμην ἢ ἡ πλείστη γνώμη ἐστὶ μοι*, στον ιδ.· *γνώμην ἔχειν*, όπως λόγον ἔχειν, έχω δίκιο, είμαι σωστός, σε Αριστοφ.· *κατὰ γνώμην τὴν ἐμήν*, Λατ. mea sententia, κατά τη γνώμη μου, σε Ηρόδ.· *απόλ.*, *γνώμην ἐμήν*, σε Αριστοφ.· *παρὰ τὴν γνώμην*, αντίθετα προς το δημόσιο αίσθημα, την επικρατοῦσα αντίληψη, σε Θουκ.· λέγεται για ρήτορες, *γνώμην ἀποφαίνειν, ἀποδείκνυσθαι*, φανερώνω, εκφωνώ, εκφέρω μια άποψη, σε Ηρόδ.· *τίθεσθαι*, σε Σοφ.· *δηλοῦν*, σε Θουκ. **2.** όπως το Λατ. sententia, σχέδιο, πρόταση για συζήτηση· *γνώμην εἰσφέρειν*, σε Ηρόδ.· *εἰπεῖν, προθεῖναι*, σε Θουκ.· *γνώμην νικᾶν*, υπερισχύει η πρότασή μου, σε Αριστοφ. **3.** γνώμαι, αποφθέγματα σοφών ανθρώπων, τα ρητά, τα γνωμικά, Λατ. sententiae· **4.** σκοπός, επιδίωξη, πρόθεση, σε Θουκ.· *τινὰ ἔχουσα γνώμην*; με ποιο σκοπό; σε Ηρόδ.· *ἡ ζῦμπασα γνώμη τῶν λεχθέντων*, το γενικό νόημα, σημασία..., σε Θουκ.

γνωμίδιον, τό, υποκορ. του **γνώμη** III, σε Αριστοφ.

γνωμολογέω (λόγος), μέλ. -ήσω, μιλώ με ρητά, αποφθέγματα, σε Αριστ.

γνωμο-λογία, ἡ (λέγω), ομιλία με γνωμικά, σε Πλάτ.

γνωμονικός, -ή, -όν (γνώμων I), I. ικανός να εκδώσει γνωμάτευση, να σχηματίζει κρίση, σε Ξεν.· *πεπειραμένος, έμπειρος σε ένα πράγμα*, με γεν., σε Πλάτ. **II.** (γνώμων II), αυτός που ανήκει ή προορίζεται για ηλιακά ρολόγια, σε Ανθ.

γνωμοσύνη, ἡ (γνώμων), σύνεση, φρόνηση, προνοητικότητα, ευκρισία, σε Σόλ.

γνωμοτυπικός, -ή, -όν, επιτήδειος στη δημιουργία γνωμικών, σε Αριστοφ.

γνωμο-τύπος[ῦ], -ον (τύπτω), αυτός που δημιουργεί γνωμικά, ρητά, αυτός που μιλάει αποφθεγματικά, σε Αριστοφ.

γνώμων, -ονος, ὁ (γι-γνώσκω), I. αυτός που γνωρίζει ή εξετάζει, κριτής, ερμηνευτής, σε Αισχύλ., Θουκ., Ξεν. **II.** γνώμονας ή δείκτης του ηλιακού ρολογιού, αλλά και το ίδιο το ηλιακό ρολόι, σε Ηρόδ. **III.** οἱ γνώμονες, τα δόντια που δείχνουν την ηλικία του αλόγου, σε Ξεν., Αριστ. **IV.** χάρακας, γωνιόμετρο· μεταφ., ο κανόνας της ζωής, σε Θέογν.

γνώναι, απαρ. αορ. β' του *γι-γνώσκω*.

γνώομεν, Επικ. αντί *γνώμεν*, πληθ. υποτ. αορ. β' του *γι-γνώσκω*.

γνωρίζω (γι-γνώσκω), μέλ. Αττ. -ῖω, παρακ. *ἐγνώρικα*· **I. 1.** γνωστοποιώ, υποδεικνύω, επισημαίνω, διασαφηνίζω, σε Αισχύλ. — Παθ., γίνομαι γνωστός, σε Πλάτ. **2.** με αιτ. προσ., κάνω κάποιον γνωστό· *τινά τινι*, σε Πλούτ. **II. 1.** αποκομίζω, καρπώνομαι γνώση για κάτι, ανακαλύπτω ότι ένα πράγμα είναι..., με μτχ., σε Σοφ., Θουκ. **2.** είμαι γνώστης κάποιου, εξοικειωμένος με κάποιον, αποκτώ γνωριμία με κάποιον, *τινά*, σε Πλάτ., Δημ.

γνώριμος, -ον, σπάνια -η, -ον (*γι-γνώσκω*), **I.** γνωστός, οικείος, λέγεται για πρόσωπα και πράγματα, σε Πλάτ. κ.λπ.· ως ουσ., γνώριμος, φίλος, σε Ομήρ.

Οδ., Ξεν. κλπ. **II.** πασίγνωστος, αξιοπρόσεκτος, διακεκριμένος, χαρακτηριστικός· *οί γνώριμοι*, η άριστη ή η επιφανής και εύπορη κοινωνική τάξη, αντίθ. προς το *δήμος*, στον ιδ.· υπερθ., *οί γνωριμώτατοι*, σε Δημ. **III.** επίρρ. -*μως*, σαφώς, ευκρινώς, εύληπτα, ευνόητα, σε Ευρ.

γνώρισις, -εως, ή (γνωρίζω), γνωριμία, εξοικείωση· *τινος*, με κάποιον, σε Πλάτ.· γνώση, στον ιδ.

γνώρισμα, -ατος, τό (γνωρίζω), αυτό μέσω του οποίου κάτι γίνεται γνωστό, τεκμήριο, σημάδι, σε Ξεν.· *γνωρίσματα*, σημάδια βάσει των οποίων ένα χαμένο παιδί αναγνωρίζεται, σε Πλούτ.

γνωριστέον, ρημ. επίθ. του *γνωρίζω*, πρέπει κανείς να γνωρίσει, σε Αριστ.

γνῶς, γνῶ, β' και γ' ενικ. αορ. β' του *γι-γνώσκω*.

γνωσι-μάχέω (μάχομαι), Ιων. ρήμα, μάχομαι με την ίδια μου τη γνώμη, δηλ. αλλάζω τη γνώμη μου, αναγνωρίζω την ανωτερότητα του αντιπάλου (σε σύγκριση με τις γνώμες μας)· *παραδίδομαι*, *υποτάσσομαι*, *υποχωρώ*, σε Ηρόδ., Ευρ., Αριστοφ.· *γνωσιμαχέω μηεῖναι ὁμοῖοι*, υποχωρώ και ομολογώ, παραδέχομαι πως αυτοί δεν είναι ισάξιοι, σε Ηρόδ.

γνῶσις, -εως, ή (γι-γνώσκω), **I.** δικαστική έρευνα, διερεύνηση, ανάκριση, σε Δημ. **II. 1.** γνώση, σε Πλάτ., Κ.Δ. **2.** εξοικείωση με ένα πρόσωπο, *πρός τινα*, παρ' Αισχίν. **3.** γνωριμία, αναγνώριση, παραδοχή, σε Θουκ. **III.** το να γίνεται κάτι γνωστό· φήμη, υπόληψη, σε Λουκ.

γνωστέον, ρημ. επίθ. του *γι-γνώσκω*, πρέπει κανείς να γνωρίσει, σε Πλάτ.

γνωστήρ, -ήρος, ό (γι-γνώσκω), αυτός που γνωρίζει, ο εγγυητής, Λατ. *cognitor*, σε Ξεν.

γνώστης, -ου, ό (γι-γνώσκω), **I.** αυτός που γνωρίζει (το μέλλον), προφήτης, σε Κ.Δ. **II.** εγγυητής, σε Κ.Δ.

γνωστικός, -ή, -όν (γι-γνώσκω), ικανός προς μάθηση· *ή γνωστική* (ενν. *δύναμις*), η δύναμη, η ικανότητα της μάθησης, σε Πλάτ.

γνωστός, -ή, -όν, μεταγεν. τύπος του *γνωτός*, γνωστός, αυτός που μπορεί να γίνει γνωστός, σε Αισχύλ., Σοφ., Ξεν.

γνωτός, -ή, -όν, παλαιότερος τύπος του *γνωστός*, **I.** λέγεται για πράγματα, κατανοητός, αντιληπτός, διακριτός, σε Όμηρ.· *γνωτά κούκ ἄγνωτά μοι*, σε Σοφ. **II.** λέγεται για πρόσωπα, πασίγνωστος, επιφανής, σε Ομήρ. Οδ.· ως ους· συγγενής, αδερφός· *γνωτοί τε γνωταί τε*, οι αδερφοί και οι αδερφές, σε Ομήρ. Ιλ.

γοῦτάς, Δωρ. αντί *γοητής*.

γοῶω, απαρ. *γοᾶν*, Επικ. **γοήμεναι**, Επικ. *μτχ. γοῶων, -όωσα*· Επικ. παρατ. *γόων*, Ιων. *γοάασκεν*· Επικ. αόρ. β' *γόον*, μέλ. *γοήσομαι*, μεταγεν. *γοήσω*, αόρ. α' *έγόησα* (*γόος*), θρηνώ, βογγώ, ολολύζω, οδύρομαι, στενάζω, κλαίω, σε Όμηρ.· με αιτ., θρηνώ, μοιρολογώ, θρηνολογώ, κλαίω για κάποιον, σε Ομήρ. Ιλ.· *ὑπέρ τινος*, σε Μόσχ.· ομοίως, στη Μέσ., σε Αισχύλ., Σοφ. — Παθ., *γοᾶται*, σε Αισχύλ.

γογγύζω, μέλ. -*σω*, *γογγύζω*, γκρινιάζω, μурмυρίζω, αγανακτώ, σε Κ.Δ. (ηχομιμ. λέξη).

γογγύλος, [ῡ], -η, -ον = *στρογγύλος*, κυκλικός, στρογγυλός, σε Αριστοφ. (αμφίβ. προέλ.).

γογγυσμός, ό (γογγύζω), μурмυρητό, στεναγμός, ψίθυρος, σε Κ.Δ.

γογγυστής, -οῦ, ό (γογγύζω), αυτός που γογγύζει, στενάζει, μурмυρίζει, σε Κ.Δ.

γοεδνός, -ή, -όν = το επόμ., σε Αισχύλ.

γοερός, -ά, -όν (γόος), I. λέγεται για πράγματα, πένθιμος, θλιβερός, αξιοθρήνητος, σε Αισχύλ., Ευρ. **II.** λέγεται για πρόσωπα, οδυρόμενος, σε Ευρ. **γοήμεναι**, Επικ. αντί *γοᾶν*, απαρ. του *γοάω*.

γοήμων, -ον, γεν. -ονος = *γοερός*, σε Ανθ.

γόης, -ητος, ὁ (γοάω), 1. αυτός που κραυγάζει και λόγω του ότι οι μαγικές επωδές ψάλλονταν με γοερές φωνές, αυτός που εκστομίζει μάγια, ξόρκια, ο μάγος, σε Ηρόδ., Ευρ.· *γόησι καταείδοντες*, γοητευτικός ως μάγος, σε Ηρόδ. **2.** θαυμαστοποιός, απατεώνας, σε Πλάτ., Δημ.

γοητεία, ἡ (γοητεύω), μαγεία, μαγγανεία, απάτη, σε Πλάτ.

γοητεύω (γόης), μέλ. -σω, δένω με μάγια, μαγεύω, εξαπατώ, αποπλανώ, σε Πλάτ.

γοητής, -οῦ, ὁ (γοάω), Δωρ. *γοῦτάς*, -ᾶ, αυτός που κραυγάζει· ή με επιρρ. σημασία, με κλαυθμούς και οδυρμούς, σε Αισχύλ.

γοητικός, -ή, -όν (γοάω), έμπειρος σε μαγικά τεχνάσματα, θελκτικός, σαγηνευτικός· θηλ. *γοῆτις*, σε Ανθ.

γοῖ, γοῖ, έκφραση ηχομιμ. του γρυλλισμού των γουρουνιών, σε Ανθ.

γόμος, ὁ (γέμω), 1. φορτίο ενός πλοίου, βάρος, σε Ηρόδ., Δημ. **2.** το φορτίο ενός θηρίου, σε Βάβρ.

γομόω, μέλ. -ώσω (*γόμος*), φορτώνω, σε Βάβρ.

γομφιό-δουπος, -ον, αυτός που παράγει ήχο ανάμεσα στα δόντια, σε Ανθ.

γομφίος (ενν. *όδούς*), ὁ (*γόμφος*), το πιο κοφτερό δόντι, ο τραπεζίτης, Λατ. *molaris*, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ.

γομπο-πᾶγής, -ές (πήγνυμι), ασφαλισμένος με καρφιά, αυτός που είναι καλά συμπεπηγμένος, σε Αριστοφ.

γόμφος, ὁ, καρφί, μεταλλικό ή ξύλινο, για τη ναυπήγηση πλοίων, σε Ομήρ. Οδ.· και για άλλες χρήσεις, σε Ησίοδ., Αισχύλ.· γενικά, κάθε είδος συνδέσμου ή ασφάλειας· λέγεται για τα ξύλα ή τις σανίδες που συνδέουν τις πλευρές των αιγυπτιακών λέμβων, σε Ηρόδ. (πιθ. συγγενές προς το *γαμφηλαί*).

γομφώω, μέλ. -ώσω, συνδέω με καρφιά (γόμφους), λέγεται για πλοία· στην Παθ., *γεγόμφωται σκάφος*, το κοίλωμα (το σκαρί) του πλοίου είναι ήδη έτοιμο, σε Αισχύλ.

γόμφωμα, -ατος, τό, αυτό που ασφαρίζεται, συνδέεται με καρφιά, ο «σκελετός», σε Πλούτ.

γομφωτήρ, -ῆρος, ὁ (γομφώω), ναυπηγός, σε Ανθ.

γονεύς, -έως, ὁ (γείνομαι II), γεννήτορας, πατέρας· στον πληθ., *γονεῖς, -έων, οί*, γονεῖς, σε Ησίοδ., Αττ.· γενικά, προπάτορας, πρόγονος, σε Ηρόδ.

γονή, ἡ (γί-γνομαι), I. 1. παραγόμενο, τέκνο, απόγονος, σε Όμηρ. κ.λπ.· ομοίως στον πληθ., σε Σοφ. **2.** όπως τα *γενεά, γένος*, ράτσα, οικογένεια, σε Αισχύλ. **3.** γενιά (γενεά), σε Αισχύλ. **II. 1.** αυτό που παρέχει ζωή, σπόρος, σπέρμα, σε Ησίοδ., Ηρόδ. κ.λπ. **2.** τα γεννητικά μόρια, ιδίως η μήτρα, η κοιλιά, σε Ευρ. **III. 1.** λέγεται για τη μητέρα, γέννα, τοκετός, στον ιδ., σε Θεόκρ. **2.** λέγεται για το τέκνο, γέννηση, σε Σοφ.

γονίας χειμών, πιθ. βίαιη καταγίδα, σε Αισχύλ.

γόνιμος, -ονκαιη, ον (γονή), 1. παραγωγικός, καρποφόρος, εύφορος· *γόνιμα μέλεα*, τα μέλη του γονέα, σε Ευρ., με γεν. πράγμ. αλλά και με αιτ. **2.** μεταφ., λέγεται για πρόσωπα, αυθεντικός, γνήσιος, σε Αριστοφ.· *γόνιμον ὕδωρ*, σε Ανθ.

γόνος, ὁ και ἡ (γί-γνομαι), I. 1. όπως το *γονή*, αυτό που γεννιέται ή γεννήθηκε, απόγονος, τέκνο, παιδί, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.· *ὁ Πηλέως γόνος*, ο γιος του Πηλέα, σε Σοφ. **2.** κάθε είδους προϊόν· λέγεται για τα ορυχεία

αργύρου στο Λαύριο, σε Αισχύλ.· επίσης για την εισφορά, σε Αριστοφ. **3.** *ἔρσενα γόνον*, σε κάποιον από τους άρρενες, σε Ηρόδ. **II.** *ὅπως το γένος*, η γενιά, η οικογένεια, η καταγωγή, η φυλή κάποιου, σε Ομήρ. Οδ.
γόνῦ, τό, γεν. *γόνατος*, Ιων. **γούνατος**· Επικ. επίσης, *γουνός*, δοτ. *γουνί*, πληθ. *γοῦνα*, *γούνων*, *γούνεσσι*· οι Ιων. τύποι *γούνατος*, -*ατι* στους Τραγ., αλλά ποτέ *γουνός*, *γουνί*· **I. 1.** *γόνατο*, Λατ. *genu*, σε Ομήρ. κ.λπ. **2.** *ἄψασθαι γούνων*, κρατώ σφιχτά τα γόνατα σε στάση ικεσίας, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως, *ἐλεῖν, λαβεῖν γούνων*, στο *ιδ.*· *τῶν γουνάτων λαβέσθαι*, σε Ηρόδ.· *περὶ ἢ ἀμφὶ γούνασί τινος χεῖρας βαλεῖν*, σε Ομήρ. Οδ.· *ἀμφὶ γόνῳ τινὸς πίπτειν*, σε Ευρ.· *γούνων λίσσεσθαι*, προβαίνω σε ικεσία μέσω αφής των γονάτων, σε Όμηρ.· *ἄντεσθαι ἢ λίσσεσθαι πρὸς τῶν γονάτων*, σε Ευρ. **3.** λέγεται για δήλωση της στάσης καθίσματος, *γόνῳ κάμψειν*, λυγίζω το γόνατο έτσι ώστε να καθίσω, σε Ομήρ. Ιλ.· *ἐπὶ γούνασι*, (κάθομαι) στα γόνατα κάποιου, λέγεται για ένα παιδί, στο *ιδ.*· *πέπλον θεῖναι Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν*, εναποθέτω στην ποδιά της (ως προσφορά), στο *ιδ.*· μεταφ., *θεῶν ἐν γούνασι κεῖται*, δηλ. επαφίεται στη θέληση τους και στην ευχαρίστησή τους, βρίσκεται υπό την εξουσία τους, σε Όμηρ. **4.** τα γόνατα στον Όμηρ. είναι η βάση της δύναμης· *γούνατά τινος λύειν*, αποδυναμώνω, καθιστώ κάποιον κουτσό, σκοτώνω κάποιον, σε Ομήρ. Ιλ.· επίσης, μεταφ., *ἐς γόνῳ βάλλειν*, αναγκάζω κάποιον να πέσει στα γόνατα, δηλ. ταπεινώνω, εξευτελίζω, υποτάσσω κάποιον, σε Ηρόδ. **5.** παροιμ., *ἀπωτέρω ἢ γόνῳ κνάμα*, «η φιλανθρωπία ξεκινά από το ίδιο σου το σπίτι», σε Θεόκρ. **II.** η άρθρωση ή ο αρμός κάποιων φυτών και χόρτων, όπως του καλαμιού, Λατ. *geniculum*, σε Ηρόδ., Ξεν.
γονῦπετέω, μέλ. -*ήσω*, πέφτω στα γόνατα, υποκλίνομαι ικετευτικά μπροστά σε κάποιον· *τινὶ ἢ τινά*, σε Κ.Δ.
γονῦ-πετής, -ἔς (πί-πτω), αυτός που πέφτει στα γόνατα· *ἔδραι γονυπετεῖς*, η στάση ικεσίας του γονατισμένου, σε Ευρ.
γόον, Επικ. αόρ. β´ ή παρατ. του *γοάω*.
γόοςό, κλαυθμός, στεναγμός, θρήνος, οίμωγή, κραυγή, πένθος, ολολυγμός, σε Όμηρ., Τραγ.
Γόργειος, -α, -ον (Γοργώ), αυτός που ανήκει στη Γοργώ, σε Όμηρ.
Γοργίειος[ι], -ον, αυτός που ανήκει στο Γοργία, ο όμοιος με το Γοργία, σε Ξεν.
Γοργο-λόφας, -ου, ό (Γοργώ, λόφος), αυτός που έχει στην περικεφαλαία τη Γοργώ, σε Αριστοφ.· *θηλ. Γοργολόφα*, -ης, ή, στον *ιδ.*
Γοργόνειος, -ον = Γοργεῖος, σε Αισχύλ.
Γοργό-νωτος, -ον, (Γοργώ, νῶτον) Γοργόνωτος *ἀσπίδος κύκλος*, αυτός που έχει τη Γοργώ πάνω του, λέγεται για την ασπίδα που έχει πάνω της τη Γοργώ, σε Αριστοφ.
γοργόομαι, Παθ., αφηνιάζω ή γίνομαι θερμός, οξύς, λέγεται για το άλογο, σε Ξεν.
γοργός, -ή, -όν, αυστηρός, άγριος, φοβερός, βλοσυρός, σε Αισχύλ., Ευρ.· *γοργός ἰδεῖν*, τρομερός στην όψη, σε Ξεν.· λέγεται για άλογα, αφηνιασμένους, θερμός, θυμοειδής, στον *ιδ.*
Γοργο-φόνος, -ον (*φένω), αυτός που σκότωσε τη Γοργώ· *θηλ. Γοργοφόνη*, προσωνύμιο της Αθηνάς, σε Ευρ.
Γοργώ, ή (γοργός), η Γοργώ, δηλ. η άγρια, η βλοσυρή (πρβλ. [γοργός](#)), σε Όμηρ. Ο Ησίοδ. αναφέρει τρεις Γοργόνες, την Ευρυάλη, τη Σθεινώ και τη Μέδουσα από τις οποίες, η τελευταία ήταν η κατεξοχήν Γοργώ· το φιδίσιο κεφάλι της απεικονίσθηκε πάνω στην αιγίδα της Αθηνάς, και όλοι όσους την

κοιτούσαν απολιθώνονταν, σε Ευρ.: ο ομαλός ενικ. είναι *Γοργώ*, γεν. *Γοργοῦς*, δοτ. *Γοργοῖ*: αργότερα, σχηματίστηκαν πτώσεις από μια υποτιθέμενη ονομ. *Γοργών*, ενν. γεν. *Γοργόνος*, δοτ. *Γοργόνι*: στον πληθ., οι τύποι *Γοργόνες*, αιτ. -ας, είναι οι μοναδικοί δόκιμοι.

γοργ-ωπός, -όν (ὥψ), αυτός που έχει άγριο, βλοσυρό βλέμμα, σε Αισχύλ., Ευρ.: επίσης, *γοργώψ*, -ῶπος, ό, ή, σε Ευρ.: θηλ. **γοργῶπις**, -ιδος, λέγεται για την Αθηνά, σε Σοφ.

γοῦν, Ιων. και Δωρ. **γῶν** (γε, οῦν), ισχυρότερος τύπος του γε: τουλάχιστον, όπως και να 'χει το πράγμα, οπωσδήποτε, επιτέλους: γνώσει ὅψε γοῦν τὸ σωφρονεῖν, σε Αισχύλ.: χρησιμ. για την αναφορά ενός παραδείγματος, σε Θουκ., Ξεν.: επίσης χρησιμ. και στις απαντήσεις: ναι βεβαίως, στ' αλήθεια, σίγουρα, μάλιστα, τὰς γοῦν Ἀθήνας οἶδα, σε Σοφ.

γοῦνα, γούνων, ποιητ. πληθ. του γόνυ.

γουνάζομαι, μέλ. -σομαι (γόνυ), αποθ., πιάνω τα γόνατα κάποιου (βλ. [γόνυ](#) I. 2), και, επομένως, ικετεύω, εκλιπαρώ, θερμοπαρακαλώ, σε Ομήρ. Ιλ.: με απαρ., ικετεύω κάποιον να κάνει κάτι, στο ίδ.: ὑπέρ τινος, εκ μέρους, εν ονόματι κάποιου άλλου, στο ίδ.: πρόστινος, από κάποιον άλλο, σε Ομήρ. Οδ. **γούνατα, γούνασι**, Επικ. **γούνεσσι**: Επικ. τύποι πληθ. του γόνυ.

γουνόομαι, συνηρ. -οῦμαι, αποθ. μόνο στον ενεστ. και παρατ. = γουνάζομαι, σε Όμηρ.

γουνο-πᾶχής, -ές (πάχος), αυτός που έχει παχιά γόνατα ή (καλύτερα) γουνοπαγής (πήγνυμι), αυτός που έχει μουδιασμένα γόνατα, σε Ησίοδ.

γουνός, αμφιβ. λέξη, πιθ. = βουνός (βλ. [B](#), [B](#) III), λόφος χώματος: γουνός Ἀθηναίων, ο λόφος ή η ακρόπολη της Αθήνας, σε Ομήρ. Οδ.: ὄγουνός ό Σουνιακός, ο λόφος του Σουνίου, σε Ηρόδ.: ἀνὰ γουνὸν ἄλωής, πάνω στην πλαγιά του αλωνιού, σε Ομήρ. Οδ.

γραῖα, Ιων. **γραίη, ή, I. 1.** ηλικιωμένη γυναίκα, θηλ. του γραῖς, γέρων, (βλ. [γεραιά](#)), σε Ομήρ. Οδ., Σοφ., Ευρ.: γραῖαι δαίμονες, λέγεται για τις Ευμενίδες, σε Αισχύλ. **2.** ως επίθ. στις πλάγιες πτώσεις, φθαρμένος, μαραμένος, στον ίδ., σε Ευρ. **II.** *Γραῖαι, αἱ*, κόρες του Φόρκυος και της Κητούς, με όμορφα πρόσωπα, αλλά γκρίζα μαλλιά ήδη από τη γέννησή τους, σε Ησίοδ.

γρᾱῖδιον, τό, υποκορ. του γραῖα, γριά σε προχωρημένη ηλικία, γριούλα, σε Αριστοφ., Ξεν.: συνηρ. *γρᾱδιον*, σε Αριστ., Δημ.

γραιόομαι (γραῖα), Παθ., γίνομαι γριά, σε Ανθ.

γραῖος, -α, -ον, συνηρ. αντί γεραιός: σταφυλή γραίη, σταφίδα, σε Ανθ.

γράμμα, -ατος, τό (γράφω), **I.** αυτό που χαράζεται, γράφεται: στον πληθ., οι γραμμές ενός σχεδίου ή μιας εικόνας, σε Ευρ., Θεόκρ.: στον ενικ., σχέδιο, εικόνα, σε Πλάτ. **II. 1.** αυτό που γράφεται, γράφημα, γράμμα, Λατ. *litera*, σε Ηρόδ. κ.λπ.: και στον πληθ., τα γράμματα ως στοιχεία του αλφαβήτου, σε Αισχύλ.: το αλφάβητο, σε Ηρόδ., Πλάτ.: *γράμματα μαθεῖν*, έχω μάθει να διαβάζω, στον ίδ.: *ἐδίδασκες γράμματα*, ἐγὼ δ' ἐφοίτων, εσύ είχες διδασκαλείο και δίδασκες, εγώ πήγαινα εκεί και διδασκόμεουν, σε Δημ. **2.** νότα στη μουσική, σε Ανθ. **III. 1.** στον πληθ. επίσης, μέρος, κομμάτι γραπτού λόγου και, όπως το Λατ. *literae*, γράμμα, επιστολή, σε Ηρόδ., Ευρ.: επιγραφή, εγχάρακτη αφιέρωση σε επιτύμβια στήλη, επιτάφιος, σε Ηρόδ. **2.** βιβλία ή έγγραφα κάθε είδους, αρχεία, πρακτικά, λογαριασμοί, σε Αριστοφ., Ρήτ.: στον ενικ., λογαριασμός προς εξόφληση, υπολογισμός, σε Κ.Δ. **3.** τα γραπτά πονήματα κάποιου, δηλ. βιβλίο, πραγματεία, διατριβή, σε Ξεν.: επίσης, γράμματα, μάθηση, παιδεία, σε Πλάτ.

γραμμάτεια, ή, το αξίωμα του γραμματέα (*γραμματεύς*), σε Πλούτ.

γραμμαῖτιδιον ἢ **-ίδιον, τό**, υποκορ. του *γραμματεῖον*, μικρές πλάκες, πίνακες, σε Δημ., Πλούτ.

γραμματεῖον, τό (γράμμα), **1.** αυτό πάνω στο οποίο γράφει κάποιος, πλάκα, πινακίδα, σε Πλάτ. κ.λπ. **2.** βιβλίο ληξιαρχικό, κατάλογος όπου καταγράφονταν οι Αθηναίοι πολίτες, σε Δημ.

γραμματέας, -έως, ὁ (γράμμα), γραμματέας, όνομα πολλών αρχόντων στην Αθήνα, Λατ. *scriba*, σε Θουκ. κ.λπ.

γραμματεύω, μέλ. -σω, είμαι γραμματέας, σε Θουκ. κ.λπ.· με γεν., *γραμματεύω τοῦσυνεδρίου*, σε Επιγρ.

γραμματή-φόρος, ὁ (φέρω), αυτός που κουβαλά τα γράμματα, σε Πλούτ.

γραμματίδιον, βλ. [γραμματεῖδιον](#).

γραμματικεύομαι, αποθ., είμαι γραμματικός, σε Ανθ.

γραμματικός, -ή, -όν (γράμματα), αυτός που γνωρίζει γράμματα, αυτός που κατέχει καλά τις πρωταρχικές γνώσεις, ο γραμματικός, σε Ξεν. κ.λπ.· επίρρ. - *κῶς*, σε Πλάτ.· ἡ *γραμματική* (με ἢ χωρίς το *τέχνη*), η γραμματική επιστήμη, στον ίδ.

γραμμάτιον, τό, υποκορ. του *γράμμα*, σε Λουκ.

γραμμάτιστής, -οῦ, ὁ I. = *γραμματεύς*, σε Ηρόδ., Πλάτ. **II.** αυτός που διδάσκει γράμματα, ο διευθυντής του σχολείου, γραματοδιδάσκαλος, σε Ξεν., Πλάτ.

γραμμά-τόκος, -ον (τίκτω), αυτός που «γεννά» τα γράμματα· επίθ. χρησιμ. για το μελάνι, σε Ανθ.

γραμμάτο-κύφων[ῶ], -ωνος, ὁ, παρατσούκλι του *γραμματεύς*, αυτός που σκύβει πάνω από έγγραφα, σε Δημ.

γραμμάτο-λικριφίς, -ίδος, ὁ, γραμματικός, κριτικός με περίπλοκη σκέψη και ερμηνεία, σε Ανθ.

γραμμάτοφορέω, μέλ. -ήσω, μεταφέρω ἢ παραδίδω γράμματα, σε Στράβ.

γραμμάτο-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που μεταφέρει γράμματα, σε Πολύβ.

γραμμάτο-φυλάκιον, τό (φυλακή), κουτί στο οποίο φυλάσσονται τα αρχεία, τα πρακτικά, τα έγγραφα, σε Πλούτ.

γραμμή, ἡ (γράφω), **I.** το γραπτό αποτύπωμα πέννας, γραμμή, μολυβιά, σε Πλάτ. **II.** = *βαλβίς*, η γραμμή που τέμνει το δρόμο, σημειώνοντας το σημείο αναχωρήσεως (αφετηρίας) ἢ τερματισμού, σε Αριστοφ.· μεταφ., λέγεται για την ανθρώπινη ζωή, όπως στο ρητό του Ορατ. *ultima linea rerum*, σε Ευρ. **III.** η μεσαία γραμμή πάνω σε μια σανίδα παιχνιδιού (όπως στη δική μας σκακίερα), αποκαλούμενη επίσης *ἡ ἱερά*· παροιμ., *τὸν ἀπὸ γραμμῆς ἢ ἀφ' ἱερᾶς κινεῖν λίθον*, μετακινῶ τον πεσσο που βρίσκεται στην κύρια γραμμή, δηλ. κάνω την ύστατη απόπειρα, σε Θεόκρ. **IV.** *ἡ μακρά* (ενν. *γραμμή*), η μακριά γραμμή, δηλ. η γραμμή της καταδίκης, της καταδικαστικής απόφασης, που εξάγεται από το δικαστή, σε Αριστοφ.

γρᾶο-σόβης, -ου, ὁ (γραῦς, σοβέω), αυτός που διώκει ἢ τρομάζει ηλικιωμένες γυναίκες, σε Αριστοφ.

γραπτέον, 1. ρημ. επίθ. του *γράφω*, κάτι που πρέπει να (περι)γραφεί, πρέπει κάποιος να περιγράψει κάτι, σε Ξεν. **2.** *γραπτέος, -α, -ον*, αυτός τον οποίον πρέπει να (περι)γράψει κάποιος, σε Λουκ.

γραπτήρ, -ῆρος, ὁ (γράφω), συγγραφέας, σε Ανθ.

γραπτός, -ή, -όν (γράφω), αυτός που είναι σημειωμένος με γράμματα· *ἀγραπτὰ ὑάκινθος*, σε Θεόκρ.

γραπτύς, -ύος, ἡ (γράφω), αμυχή, γρατσούνισμα στο δέρμα, σε Ομήρ. Οδ.

γραῦς, γεν. **γραῖός**, ἡ, Ιων. **γρηῦς**, **γρηός**, κλητ. *γρηῦ*, ποιητ. επίσης *γρηῦς*, κλητ. *γρηῦ*· ονομ. πληθ. *γραῖες*, αιτ. *γραῦς* (από την ίδια ρίζα όπως το *γέρων*)· **I.** ηλικιωμένη γυναίκα σε Όμηρ., Αισχύλ· *γραῦς παλαιή*, σε Ομήρ. Οδ· *γραῦς γυνή*, σε Ευρ. **II.** αφρός, λέγεται για το βρασμένο γάλα, σε Αριστοφ.
γρᾶφεύς, -έως, ὁ (**γράφω**), **I.** ζωγράφος, σε Ευρ. **II.** = *γραμματεύς*, σε Ξεν.
γρᾶφή, ἡ (**γράφω**), η (ανα)παράσταση μέσω της μεθόδου των γραμμών· **I. 1.** ιχνογράφηση ή σχεδιασμός, σε Ηρόδ· λέγεται για τη ζωγραφική, στον ίδ., σε Πλάτ. **2.** σχέδιο, ζωγραφιά, εικόνα· *ὅσονγραφῆ*, μόνο σε μια εικόνα, σε Ηρόδ· *πρέπουσα ὡς ἐν γραφαῖς*, σε Αισχύλ. **II. 1.** γράψιμο, τέχνη της γραφής, σε Πλάτ. **2.** σύγγραμμα, σε Σοφ· επιστολή, σε Θουκ· ομοίως στον πληθ., όπως το *γράμματα*, σε Ευρ· *ψευδεῖς γραφαί*, στρεβλές δηλώσεις, ψευδή έγγραφα, στον ίδ. **III.** (*γράφομαι*) ως Αττ. δικανικός όρος, παραπεμπτικό βούλευμα, έγγραφη κατηγορία σε μια δημόσια δίκη, αυτεπάγγελτη από την πολιτεία κατά εγκληματιών δίωξη, αντίθ. προς το *δίκη* (που σημαίνει την ιδιωτική καταγγελία), σε Πλάτ. κ.λπ.
γρᾶφικός, -ή, -όν (**γράφω**), **I. 1.** ικανός στο σχεδιασμό ή στη ζωγραφική, σε Πλάτ· *ἡ γραφικὴ* (ενν. *τέχνη*), η τέχνη της ζωγραφικής, στον ίδ. **2.** λέγεται για πράγματα, όμοιος με ζωγραφιστό, όπως είναι στη ζωγραφική, σε Πλούτ. **II.** αυτός που είναι κατάλληλος ή προορίζεται για γράψιμο, σε Αριστ· *ὑπόθεσις γραφικὴ*, θέμα για περιγραφή, σε Πλούτ· *ἐπίρρ. -κῶς*, στον ίδ.
γρᾶφίς, -ίδος, ἡ (**γράφω**), **I. 1.** εργαλείο ή καλάμι χρησιμοποιούμενο για τη γραφή πάνω σε κέρινες πλάκες, σε Πλάτ. κ.λπ. **2.** επίσης, βελόνα πλεξίματος, κεντήματος, σε Ανθ. **II.** = *γραφή*, εργόχειρο, κέντημα, στο ίδ.
γράφω[ᾱ], μέλ. -ψω, αόρ. *ἀ΄ ἔγραψα*· Επικ. *γράψα*, παρακ. *γέγραφα*· Παθ. μέλ. *γρᾶφῆσομαι* και *γεγράψομαι*, αόρ. *β΄ ἔγράφην* [ᾱ], μεταγεν., αόρ. *ἀ΄ ἐγράφη*, παρακ. *γέγραμμαι*.
A. I. Η αρχική σημασία, ξύνω, ξεφλουδίζω, αποξέω, γδέρνω· *αἶχμη γράψεν ὅστέον*, σε Ομήρ. Ιλ· *σήματα γράψας ἐν πίνακι*, σκαλίζω, χαράζω σημάδια ως σύμβολα πάνω σε μια πλάκα, στο ίδ· *ἐπειτα, αναπαριστάνω με χαραγμένες γραμμές, ιχνογραφώ, σχεδιάζω, ζωγραφίζω*, σε Ηρόδ., Αισχύλ· *εἰκὼν γεγραμμένη*, σε Αριστοφ· επίσης στη Μέσ., *ζῶα γράφεσθαι* = *ζωγραφεῖν*, σε Ηρόδ. **II. 1.** εκφράζω κάτι με γραπτούς χαρακτήρες, γράφω· *τι*, στον ίδ· *γράφω τινά*, καταγράφω το όνομα κάποιου, σε Ξεν· *γράφω ἐπιστολήν, διαθήκην*, κ.λπ., στον ίδ· *γράφω τι εἰς διφθέρας*, σε Ηρόδ. **2.** εγχαράσσω, εγγράφω, όπως το *ἐπιγράφω*· *γράφω εἰς στήλην*, σε Ευρ., Δημ. **3.** καταγράφω, *γράφω τινὰ αἴτιον*, θεωρώ κάποιον υπαίτιο, σε Ηρόδ. **4.** καταχωρίζω, καταγράφω σε κατάλογο, δηλώνω· *γράφω τινὰ τῶν ἵππευόντων*, καταχωρίζω κάποιον μεταξύ των υπέων, σε Ξεν· *Κρέοντος προστάτου γεγράψομαι*, ως υποτελής του Κρέοντα, σε Σοφ. **5.** γράφω νόμο που πρόκειται να προταθεῖ για ψήφιση· προτείνω, προβάλλω· *γνώμην, νόμον*, σε Ξεν· ομοίως, *ἀπόλ.*, *γράφειν* (ενν. *νόμον*), σε Δημ· *γράφω πόλεμον, εἰρήνην* κ.λπ., στον ίδ· με απαρ., εξωθώ να...· *ἔγραψα ἀποπλεῖν τοὺς πρέσβεις*, στον ίδ.
B. 1. Μέσ., γράφω για τον εαυτό μου ή για δική μου, προσωπική χρήση, σημειώνω, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ. **2.** ως Αττ. δικανικός όρος, *γράφεσθαι τινα*, μηνύω, εγκαλώ, παραπέμπω κάποιον σε δίκη, *τινός*, για κάποιο δημόσιο αδίκημα (πλημμέλημα), σε Πλάτ. κ.λπ· με αιτ. και απαρ., *γράφομαί τινα ἀδikeῖν*, στον ίδ· *ἀπόλ.*, *οἱ γραψάμενοι*, οι κατήγοροι, στον ίδ· επίσης, *γράφεσθαι τι*, καταγγέλλω κάποιον ως εγκληματία, σε Δημ. — Παθ., παραπέμπομαι σε δίκη, εγκαλούμαι, στον ίδ. κ.λπ· *τὰ γεγραμμένα*, οι όροι της παραπομπής, τα άρθρα της καταγγελίας, στον ίδ· *τὸ γεγραμμένον*, η ποινή που αναφέρεται στην

καταγγελία, στον ιδ.· αλλά το *γέγραμμαι* συνήθως εκλαμβάνει τη σημασία του Μέσ., παραπέμπω, μηνύω, καταγγέλλω, στον ιδ.

γρᾱ-ώδης, -ες (εἶδος), όμοιος με ηλικιωμένη γυναίκα, σε Στράβ., Κ.Δ.

γρηγορέω, μεταγεν. ενεστ. σχηματισμένος από τον παρακ. *ἐγρήγορα*, είμαι άγρυπνος, είμαι σε εγρήγορση, σε Κ.Δ.

γρηῦς, γρηῦς, Ιων. και Επικ. αντί *γραῦς*.

γρίπεύς, -έως, ό = *γρίπων*, σε Θεόκρ., Μόσχ.

γρίπηϊστέχνη, ή, η τέχνη του ψαρέματος, η αλιευτική τέχνη, σε Ανθ.

γρίπος, ό, = *γρίφος*, σε Ανθ.

γρίπων, ό (γρίπος), ψαράς, σε Ανθ.

γρίφος, ό, 1. όπως το *γρίπος*, καλάθι ψαρέματος, κοφίνι για ψάρια, φτιαγμένο από βούρλα, σε Πλούτ. **2.** μεταφ., οτιδήποτε πολύπλοκο, δυσνόητο, ασαφές ρητό, αίνιγμα, γρίφος, σε Αριστοφ. (πιθ. συγγενές προς το *ρίψι, ρίπος*).

γρῦ, γρύλλισμα, φωνή που παράγει το γουρούνι· *οὐδὲ γρῦ ἀποκρίνεσθαι*, δεν απαντώ ούτε καν με γρύλλισμα, σε Αριστοφ.· *οὐδὲ γρῦ ἀπαγγέλλειν*, σε Δημ. (ηχομιμ. λέξη).

γρύζω, μέλ. *γρύζω* και *γρύζομαι*, αόρ. *ἀ' ἔγρυζα*· γρυλλίζω, λέγω *γρῦ*, γογγύζω, γκρινιάζω, μурмυρίζω, σε Αριστοφ.

γρῦλίζω ή γρυλλίζω, Δωρ. β' πληθ. μέλ. *γρυλιξεῖτε*, γρυλλίζω, μουγκρίζω, λέγεται για τα γουρούνια, σε Αριστοφ.

γρῦλος ή γρύλλος, ό, γουρούνι, χοίρος, θρεφτάρι, σε Πλούτ.

γρῦπ-άετος[ᾱ] , ό, είδος όρνιου ή δράκοντα, γυπαετός, είδος αετού, σε Αριστοφ.

γρῦπός, -ή, -όν, 1. αυτός που έχει γαμψή, κυρτή μύτη, γρυπή μύτη, αντίθ.

προς το *σιμός*, σε Ξεν., Πλάτ. **2.** γενικά, κυρτωμένος· *γρυπή γαστήρ*, καμπύλη κοιλία, σε Ξεν.

γρῦπότης, -ητος, ή, γαμψότητα, κυρτότητα, λέγεται για τη μύτη· αντίθ. προς το *σιμότης*, σε Ξεν.

γρῦψ, γεν. **γρῦπός, ό (γρυπός)**, όρνιο ή δράκοντας, μυθολογικό πλάσμα με κεφάλι και φτερά αετού και σώμα λιονταριού, σε Ηρόδ., Αισχύλ.

γρώνη, ή, (ενν. πέτρα) 1. σπηλιά, κοίλο αγγείο, **2.** γούρνα, σκαφίδι για ζύμωμα, σε Ανθ. (άγν. προέλ.).

γῡα, ή = γύης Π.

γῡαia, τᾱ (γύης Π) = *πρυμνήσια*, σε Ανθ.

γῡᾱλον, τᾱ, 1. κοίλωμα, λέγεται για το θώρακα της πανοπλίας (*θῶρηξ*), ο οποίος αποτελούνταν από ένα οπίσθιο μέρος και ένα εμπρόσθιο στο στήθος, τα οποία ονομάζονταν *γῡαλα*, ενωμένα στα πλευρά με πόρπες ή αγκράφες (*πόρπαι, περόναι*), σε Ομήρ. Ιλ. **2.** το κοίλωμα αγγείου ή το κοίλο αγγείο, σε Ευρ. **3.** η κοιλότητα της πέτρας, του βράχου, σε Σοφ.· σπηλιά, σπήλαιο, σε Ευρ. **4.** στον πληθ., κοιλάδες, λαγκαδιές, φαράγγια, σε Ησίοδ., Ευρ. (αμφίβ. προέλ.).

γύης[ῡ] , -ου, ό, το ξύλο στο αλέτρι στο οποίο προσαρμοζόταν το υνί, Λατ. *buris*, σε Ησίοδ.

γύης, ό, ή γῡα, ή, κομμάτι ξηράς (πρβλ. Λατ. *juger*), σε Ευρ.· συχνότερα απαντά στον πληθ., χωράφια, λιβάδια, σε Αισχύλ., Σοφ.· μεταφ., λέγεται για τη γυναίκα, στον ιδ. (πιθ. συγγενές προς τα *γέα, γῆ*).

γυιο-βᾱρής, -ές (βαρύς), αυτός που βαραίνει τα μέλη, σε Αισχύλ.

γυιο-βόρος, -ον (βι-βρώσκω), αυτός που κατατρώγει τα μέλη, σε Ησίοδ.

γυῖον, τᾱ, το μέλος του σώματος, σε Ομηρ.· στον πληθ., στις εκφράσεις *γυῖα λέλυντο, ὑπὸ τρόμος ἔλλαβε γυῖα, ὅπποτέ κέν μιν γυῖα λάβη κάματος*· ομοίως

και σε Τραγ.· *γυῖα ποδῶν*, τα πόδια, σε Ομήρ. Ιλ.· *γυῖα*, τα χέρια, σε Θεόκρ.· και *γυῖον*, στον ενικ. το χέρι, στον ιδ.

γυιο-πᾶγής, -ές (πήγνυμι), αυτός που συσφίγγει, σκληραίνει, αποναρκώνει τα μέλη, σε Ανθ.

γυιο-πέδη, ή, τα δεσμά των μελών του σώματος, χεριών και ποδιών, σε Αισχύλ.

γυιός, -ή, -όν, χωλός, σε Ανθ.

γυιο-τᾶκής, -ές (τήκω), **I.** αυτός που φθείρει τα μέλη, σε Ανθ. **II.** Παθ., αυτός που έχει μαραζωμένα, φθίνοντα μέλη, στο ιδ.

γυιό-χαλκος, -ον, αυτός που έχει χάλκινα μέλη, σε Ανθ.

γυιόω (γυιός), μέλ. -*ώσω*, καθιστώ κάποιον χωλό, σε Ομήρ. Ιλ.· *γυιωθείς*, αυτός που έγινε κουτσός, χωλός, σε Ησίοδ.

γῦλι-αύχην, -ενος, ό, ή, αυτός που έχει μακρύ και λεπτό αυχένα, λεπτό και αδύνατο λαιμό, σε Αριστοφ.

γυλιός (καιγύλιος, οήγύλλιον, το) ό, μακρόστενος στρατιωτικός σάκος, σε Αριστοφ.

γυμνάζω, μέλ. -*άσω*, αόρ. *α΄ ἐγύμνασα*, παρακ. *γεγύμνακα* — Παθ. αόρ. *α΄ ἐγυμνάσθην*, παρακ. *γεγύμνασμαι (γυμνός)*· **I.** ασκώ κάποιον γυμνό, ασκώ στη γυμναστική· γενικά, εκπαιδεύω, ασκώ, σε Ξεν.· με απαρ., εκπαιδεύω ή εξοικειώνω κάποιον να κάνει κάτι, στον ιδ.· ομοίως επίσης, *γυμνάζω τινάτινι*, εθίζω κάποιον σε κάτι, στον ιδ.· Μέσ., εξασκώ τον εαυτό μου, προπονούμαι· *γυμνάζομαι τέχνην*, σε Πλάτ. — Παθ., εκτελώ ή ασκούμαι σε γυμναστικές ασκήσεις, σε Ηρόδ. κ.λπ.· γενικά, ασκούμαι, γυμνάζομαι, σε Θουκ., Ξεν.· *γυμνάζεσθαι πρός τι*, εκπαιδεύομαι, προετοιμάζομαι για ένα πράγμα, σε Πλάτ.· *περί τι*, εκπαιδεύομαι σε ένα πράγμα, σε Ξεν. **II.** μεταφ., εξουθενώνω, φθείρω, ταλαιπωρώ, ταλανίζω, βασανίζω, σε Αισχύλ.· Παθ., στον ιδ.

γυμνάς, -άδος, επίθ. (ό, ή) από το γυμνός, I. ακάλυπτος, γδυτός, σε Ευρ. **II.** γυμνασμένος, στον ιδ.

γυμνᾶσία, ή = γύμνασις, άσκησις, σε Κ.Δ.

γυμνᾶσιάρχew, μέλ. -*ήσω*, είμαι γυμνασίάρχος, στην Αθήνα, σε Ρήτ.· Μέσ., σε Ξεν. — Παθ., διαθέτω γυμνασίάρχους, στον ιδ.

γυμνᾶσι-άρχης ή -αρχος, ό, γυμνασίάρχης, γυμνασίάρχος, ο οποίος είχε την επίβλεψη της παλαίστρας και πλήρωνε τους γυμναστές, προπονητές, σε Δημ. κ.λπ.

γυμνᾶσιαρχία, ή, το αξίωμα του γυμνασίαρχη, σε Ξεν.

γυμνᾶσιαρχικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή προορίζεται για τον γυμνασίαρχο, σε Πλούτ.

γυμνάσιον[ά], τό (γυμνάζω), I. στον πληθ., σωματικές ασκήσεις, σε Ηρόδ.

κ.λπ. **II.** στον ενικ., ο δημόσιος τόπος στον οποίο τελούνταν οι αθλητικές ασκήσεις, το αθλητικό σχολείο, σε Ευρ. κ.λπ.· *ἐκ θήμετέρου γυμνασίου*, από το δικό μας γυμναστικό σχολείο, σε Αριστοφ.· πληθ., *γυμνάσια ἱππόκροτα*, ο ιππόδρομος, σε Ευρ.

γυμνᾶστέον, ρημ. επίθ. του *γυμνάζω*, πρέπει κάποιος να ασκήσει, σε Ξεν.

γυμνᾶστής, -οῦ, ό (γυμνάζω), προπονητής επαγγελματιών αθλητών, σε Ξεν., Πλάτ.

γυμνᾶστικός, -ή, -όν (γυμνάζω), οπαδός, λάτρης των αθλητικών ασκήσεων, αυτός που είναι έμπειρος σε αυτές, σε Πλάτ.· *ή γυμναστική* (με ή χωρίς το *τέχνη*), γυμναστική, στον ιδ.· *επίρρ. -κῶς*, σε Αριστοφ.

γυμνής, -ήτος, ό (γυμνός), ο ελαφρά οπλισμένος στρατιώτης του πεζικού, εκτοξευτής, σφεντονιστής, σε Ηρόδ., Ευρ., Ξεν.

γυμνητεύω, **1.** είμαι ελαφρά ντυμένος. **2.** είμαι ελαφρά οπλισμένος, σε Πλούτ.

γυμνήτης, -ου, ὁ = γυμνής, σε Ξεν.· ως επίθ., γυμνός, σε Λουκ.

γυμνητικάιγυμνητεία, ἡ (γυμνής), στράτευμα των ελαφρά οπλισμένων, σε Θουκ.

γυμνητικός, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή προορίζεται για τον ελαφρά οπλισμένο (γυμνής), σε Ξεν.

γυμνικός, -ή, -όν (γυμνός), αυτός που ανήκει ή προορίζεται ή είναι κατάλληλος για γυμναστικές ασκήσεις, σε Ηρόδ., Θουκ.

γυμνιτεύω = γυμνητεύω, σε Κ.Δ.

Γυμνο-παιδίαι, αἱ, ετήσια γιορτή προς τιμήν εκείνων των Σπαρτιατών που σκοτώθηκαν στη Θυρέα, κατά την οποία αγόρια γυμνά επιδίδονταν σε διάφορες γυμναστικές ασκήσεις και χόρευαν, σε Ηρόδ., Θουκ., Ξεν.

γυμνός, -ή, -όν, **1.** ακάλυπτος, γυμνός, γδυτός, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ. **2.** άοπλος, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· *τὰ γυμνά*, τα σημεία του σώματος που δεν καλύπτονται από την πανοπλία, τα εκτεθειμένα μέρη του σώματος, σε Θουκ., Ξεν.· ιδίως η δεξιά πλευρά (εφόσον η αριστερή καλυπτόταν από τις ασπίδες), σε Θουκ. **3.** λέγεται για πράγματα· *γυμνὸν τόξον*, ένα ακάλυπτο τόξο, δηλ. ένα τόξο που έχει βγει από τη θήκη του, σε Ομήρ. Οδ. **4.** με γεν., απαλλαγμένος από κάτι, σε Ηρόδ., Αισχύλ. **5.** στην καθομιλουμένη γλώσσα, γυμνός σήμαινε ελαφρά ντυμένος, δηλ. αυτός που φορούσε μόνο το χιτώνα (*χιτών*) χωρίς το ιμάτιο (*ιμάτιον*), Λατ. nudus, σε Ησίοδ., Ξεν. **6.** σκέτος, απλός, σε Κ.Δ.

Γυμνο-σοφισταί, -ῶν, οἱ, οι γυμνοί φιλόσοφοι της Ινδίας, σε Πλούτ.

γυμνότης, -ητος, ἡ (γυμνός), γύμνια, γυμνότητα, σε Κ.Δ.

γυμνώω (γυμνός), μέλ. -ώσω, ξεγυμνώνω, σε Σοφ.· *τὰ ὀστέα τῶν κρεῶν γυμνώω*, απογυμνώνω τα κόκκαλα από τη σάρκα τους, σε Ηρόδ.· στην Παθ., λέγεται για πολεμιστές, αφήνομαι ακάλυπτος ή εκτεθειμένος, απογυμνώνομαι, σε Όμηρ.· ομοίως, *τείχος ἐγυμνώθη*, το τείχος έμεινε ανυπεράσπιστο, δηλ. απροστάτευτο, σε Ομήρ. Ιλ.· αλλά επίσης, γυμνώνω τον εαυτό μου ή γυμνώνομαι από άλλους, σε Ομήρ. Οδ.· με γεν., *ἐγυμνώθη ρακέων*, απαλλάχτηκε από, αφαίρεσε τα κουρέλια (ράκη) του, στο ιδ.· ομοίως μεταγεν., *γυμνωθὲν ξίφος*, σε Ηρόδ.

γύμνωσις, -εως, ἡ, **I.** απογύμνωση, γδύσιμο· **II.** γύμνια, γυμνότητα· *ἐξάλλασσεν τὴν ἑαυτοῦ γύμνωσιν*, την ανυπεράσπιστη πλευρά του (πρβλ.

[γυμνός](#) 2), σε Θουκ.

γυμνωτέος, -α, -ον, ρημ. επίθ. του γυμνώω, πρέπει κανείς να απογυμνώσει· *τινός*, σε Πλάτ.

γυναικεῖος, -α, -ον ή -ος, -ον, Ιων. **γυναικῆιος, -η, -ον** (γυνή), **I. 1.** αυτός που ανήκει στη γυναίκα, ο όμοιος με γυναίκα, αυτός που ταιριάζει στη φύση της, ο θηλυκός, Λατ. muliebris, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.· *ἡ γυναικεῖα θεός*, η Ρωμαία bona dea (καλή θεά), σε Πλούτ.· *γυναικεῖος πόλεμος*, ο πόλεμος με τις γυναίκες, σε Ανθ. **2.** με αρνητική σημασία, θηλυπρεπής, εκθηλυσμένος, μαλθακός, σε Πλάτ. κ.λπ. **II.** ως ουσ., *ἡ γυναικῆῃ* = *γυναικῶν*, το γυναικείο οικιακό διαμέρισμα, το χαρέμι, σε Ηρόδ.

γυναικίας, -ου, ὁ = γύννις, εκθηλυσμένο, ασθενικό πλάσμα, σε Λουκ.

γυναικό-βουλος, -ον (βουλή), ο επινοημένος από γυναίκα, σε Αισχύλ.

γυναικο-γῆρῶτος, -ον (γῆρῶν), ο διακηρυγμένος από γυναίκα, σε Αισχύλ.

γυναικο-κρᾶσία, ἡ (κρᾶσις), η ιδιοσυγκρασία, η κράση των γυναικών, σε Πλούτ.

γυναικο-κράτεια, ή (κρατέω), η κυριαρχία των γυναικών, σε Αριστ., Πλούτ.

γυναικό-μιμος, -ον, αυτός που μιμείται τις γυναίκες, σε Αισχύλ., Ευρ.

γυναικό-μορφος, -ον (μορφή), αυτός που έχει τη μορφή της γυναίκας, σε Ευρ.

γυναικονομία, ή, το αξίωμα του γυναικονόμου (**γυναικονόμος**), σε Αριστ.

γυναικο-νόμος, ό (νέμω), στην Αθήνα και σε άλλες πόλεις, άρχοντας του οποίου η αρμοδιότητα ήταν να διατηρεί τους καλούς τρόπους και την κοσμιότητα των γυναικών, σε Αριστ.

γυναικο-πληθής, -ές (πλήθω), αυτός που είναι γεμάτος από γυναίκες, σε Αισχύλ., Ευρ.

γυναικό-ποινος, -ον (ποινή), αυτός που εκδικείται τη γυναίκα, σε Αισχύλ.

γυναικο-φίλης[ι], -ου, Δωρ. -ας, -α, ό (φιλέω), αυτός που αγαπά τις γυναίκες, σε Θεόκρ.

γυναικών, -ώνος, ό = *γυναικωνίτις*, σε Ξεν.

γυναικωνίτις, -ιδος, ή, το γυναικείο διαμέρισμα ως μέρος μιας οικίας, αντίθ. προς το *άνδρῶν* (πρβλ. [γυναικών](#)), σε Λυσ.· οι γυναίκες του χαρεμιού, σε Πλούτ.

γυναι-μαΐνης, -ές (μαίνομαι), αυτός που έχει μανία με τις γυναίκες, σε Ομήρ. Ιλ.

γύναιος[υ], -α, -ον = *γυναικεῖος*· **I.** *γύναια δῶρα*, τα δώρα που προσφέρονται σε μια γυναίκα, σε Ομήρ. Οδ. **II.** ως ουσ., *γύναιον, τό*, μικρή γυναίκα, γυναικούλα, ως χαρακτηρισμός αγάπης και τρυφερότητας απευθυνόμενος στη σύζυγο, σε Αριστοφ.· με υποτιμητική, περιφρονητική σημασία, *αδύναμη γυναίκα, γυναικούλα*, σε Δημ. κ.λπ.

γυνή, Δωρ. γυνά, γεν. γυναικός, αιτ. γυναιῖκα, κλητ. γύναι, πληθ. γυναιῖκες κ.λπ. (όπως αν προερχόταν από ονομ. *γύναιζ*)· **I.** γυναίκα, Λατ. *femina*, αντίθ. προς τον (*άνήρ*), σε Ομηρ. κ.λπ.· συναπτόμενο με άλλο ουσ., *γυνήταμῆ*, οικονόμος, *δέσποινα γυνή, δμωαῖ γυναιῖκες κ.λπ.*, στον ίδ.· στην κλητ., συχνά ως προσφώνηση, δήλωση σεβασμού· «αρχόντισσα, κυρία», σε Θεόκρ.· *πρὸς γυναικός*, όπως μια γυναίκα, σε Αισχύλ. **II.** σύντροφος, σύζυγος, συμβία, αντίθ. προς το *παρθένος*, σε Ομηρ., Ξεν. **III.** θνητή γυναίκα, αντίθ. προς το *θεά*, σε Όμηρ. (πιθ. από την ρίζα από την οποία προέρχεται και το *γί-γνομαι*). **γύννις, -ιδος, ό (γυνή)**, θηλυπρεπής άντρας, σε Θεόκρ.

γυπάριον, τό, υποκορ. του *γύπη*, ρωγμή, σχισμή, φωλιά, σε Αριστοφ.

γύπη[υ], ή (γύψ), η φωλιά του γύπα· η οπή.

γύπινος[υ], -η, -ον (γύψ), αυτός που ανήκει στο γύπα, σε Λουκ.

γυρεύω (γυρος), μέλ. -σω, τρέχω γύρω γύρω, κυκλικά, τριγυρίζω, σε Στράβ., Βάβρ.

γυρη-τόμος, -ον (τέμνω), αυτός που διαγράφει ή σχηματίζει κύκλο, σε Ανθ.

γυρίνος ή γυρίνος, ό (γυρός), νεογέννητος βάτραχος, ο βάτραχος που δεν είναι ακόμα πλήρως ανεπτυγμένος, σε Πλάτ.

γυρο-δρόμος, -ον, αυτός που τρέχει γύρω γύρω, κυκλικά, αυτός που περιστρέφεται σε κύκλο, σε Ανθ.

γυρός, -ά, -όν, κυκλικός, στρογγυλός· *γυρὸς ἐν ὤμοισι*, αυτός που έχει στρογγυλούς ώμους, κυφός, σε Ομήρ. Οδ.

γυρος, ό, δαχτυλίδι, κύκλος, σε Πολύβ.

γύψ, γυπός, ό, γύπας, αρπακτικό όρνιο που ομοιάζει με τον αετό, σε Ομήρ. Ιλ.· πρβλ. [αἰγύπιος](#).

γύψος, ή, κιμωλία, ασβεστόλιθος, σε Ηρόδ., Πλάτ.

γυψόω, μέλ. -ώσω, **1.** τρίβω με κιμωλία. **2.** επαλείφω με γύψο, σε Ηρόδ.

γῶν, Ιων. αντί γοῦν.

γωνία, ἡ (γόνυ), **I.** προεξοχή, κόγχη, καμπή, γωνία, σε Ηρόδ. **II.** το τρίγωνο (εργαλείο) του ξυλουργού, η «γωνία», το γωνιόμετρο, σε Πλάτ.

γωνιασμός, ὁ, η ρύθμιση προς το γωνιόμετρο· ἐπῶν γωνιασμοί, το τελείωμα των στίχων με πολύ μεγάλη τέχνη (με γωνία και μέτρο), σε Αριστοφ.

γωνίδιον, τό, υποκορ. του γωνία, σε Λουκ.

γωνιώδης, -ες (γωνία, εἶδος), αυτός που σχηματίζει γωνία, γωνιακός, αυτός που μοιάζει με γωνία, σε Θουκ.

γωρῡτός, ὁ, θήκη για τόξα, φαρέτρα, σαϊτοθήκη, σε Ομήρ. Οδ.· ως θηλ., σε Ανθ. (αμφίβ. προέλ.).